

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIII. Скрантонъ, Па., Четверъ 30-го Новембра, 1905. Число 48.

Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, November 30, 1905. No. 48.

Важне!

П. П. Секретарь
Р. Н. Союза!

Сею дорогою припоминаю Вамъ всѣмъ, П. П. Секретарь, что въ мѣсяцъ децембру б. р. каждый членъ Р. Н. С. має заплатити, кромѣ мѣсячной вкладки, еще 25 центовъ на желѣзный фондъ Р. Н. Союза. Кто не заплатитъ до 3 мѣсяцѣвъ сего фонду, буде вымазанный изъ числа членовъ Р. Н. Союза, на подставѣ ухвалы VIII. Голов. Конвенціи нахоячой ся въ додаткахъ до статутовъ Р. Н. Союза, ухвала 3.

Такъ само пригадую тымъ воддѣламъ, що до теперѣ истнууть подъ назвою Мѣсцевый Р. Н. Союзъ, абы разъ вже застосовались до ухвалы 22 въ додаткахъ до статутовъ Р. Н. Союза и дотеперѣшню назву М. Р. Н. С. змінили на Братства.

С. Ядловскій,
голов. секретарь.

НОВИНКИ.

НАЛЕНДАРЬ.

Грудень.

30	Ч.	Григорія новосек.
1	П.	Платона, Ром.
2	С.	Авдія, Варлаама
3	Н.	24. по Сом. Гит. Ав.
4	П.	Введење Пр. Богородицѣ
5	В.	Филимона, Кирилла
6	С.	Григорія еп.

— ВЕЛИКЕ нещасте споткало руску жену Акілину Лабашу, жінку члена братства св. Арх. Мих. въ St. Louis, Mo. и Р. Н. Союза, Семана Лабаша въ Belleville, Ill. Дня 2-го Новембра о годинѣ 9-ой рано вышла на подворе за дѣтми а близько коло гавзу есть трека и коли переходила черезъ треку, надлетѣвъ фрейтъ, еѣ захопила кара и убила на мѣсци. Тѣло еѣ було страшенно поранене. Небѣща походила зъ Галичины, села Усте Руске, повѣтъ Горлицѣ. Похорону довершивъ о. Добротворъ. Оплакуе еѣ мужъ и шестеро дѣтей. Вѣчная еѣ память!

Гр. Копча.

— МАЙНЕРЫ при твердомъ углю достали за Октоберъ платню о 1 проц. выщю якъ въ Септембру.

— ВЪ Pottsville, Pa. зачне зновъ робити майна Thomaston.

— НЕДАЛЕКО Williamsport, Pa. зныдено поклады угля и слѣды члота.

— ПОСЛѢ новогъ закона въ Пенсилваніи, якій чавъ

правосильнымъ водъ 15-го Октобра, угльова компанія даюча роботу хлопцямъ понизше 14 лѣтъ жия, повинна заплатити 10 долларовъ кары за каждый день.

— ВЪ СПОЛ. Державахъ на 29 людей припадае оденъ юнійный робѣтникъ.

— МАЙНЕРЫ! не дайте поддурити агентамъ. Не йдѣтъ на роботу до стейту Алабама, бо тамъ е страйкъ.

— ИТАЛІЙСКІЙ урядъ взявъ подъ свою контролю приватный желѣзницѣ.

— ВОСЬМЬ людей убитыхъ а 3 покалѣченныхъ, отсе наслѣдокъ експлозиі газу въ Monongahela City, Pa., яка лучилась 15 с. м.

— СЕГО року въ Сполуч. Державахъ урожаѣ выпали загально добре.

— ВЪ СТАЛЕВЫХЪ и желѣзныхъ фабрикахъ робота иде добре. Такъ само по фабрикахъ вовняныхъ и бавовняныхъ.

— ПОСЛѢ двомѣсячного огню Buck Ridge майна въ Шамокинъ, Па. зачне зновъ робити.

— ИТАЛІЙСКІЙ бандиты убили въ Суботу недалеко Ленкастеръ, Па. двоухъ подларовъ и забрали въ нихъ 600 долларовъ.

— КОНВЕНЦІЯ наибольшой американской робѣтничой организаціи American Federation of Labor закончила минулой Суботы свои засѣдана въ Питсбургу, Па. Предсѣдателемъ выбрано на ново С. Гомперса, а однимъ зъ мѣстопредсѣдательствъ Ив. Мичела, президента Злученыхъ Углекопѣвъ.

— НЕДАЛЕКО Линколнъ, Масс. збали ся въ Суботу два потяги, въ наслѣдокъ чого 15 людей зѣстало убитыхъ а 30 тяжко пораненыхъ.

— ПОТРЕБА майнеровъ въ Bay City, Mich. а такожъ въ околици Clearfield и Altoona, Pa. треба робѣтниковъ до коксувъ дистриктѣ Kanawha въ Вестъ Верджаніи.

— МѣСТО Нью Йоркъ рѣшило выдати на цѣли школьництва въ 1906 роцѣ 23 миліоны долларовъ.

— НЕЩАСНЫЙ выпадокъ лучивъ ся д-рови Н. Арданови въ Embreeville, Tenn. Въ дорозѣ до хорого въ Недѣлю 19 с. м. рано, коли переѣздивъ верхомъ трекъ колѣвый, конь спѣткнувъ ся, упавъ и своимъ тягаромъ зломивъ ему праву ногу. Небезпеченства

великого нема, однакъ буде мусѣвъ полежати въ постели пару мѣсяцѣвъ.

— ДНЯ 22 с. м. водбулось въ McKeesport, Pa. въ домѣ о. Медведкого засѣдане екзекутивного комітету, якій робить приготованя до першого Греко-Католицкого Конгресу, що мае водбутись въ Бруклинѣ, Н. Й. дня 19 Децембра, 1905.

— РОБОТА въ Lincoln Park, N. Y. иде добре. Побудовали одну нову фабрику а теперъ будують другую дуже велику; будутъ робити у нѣй експресовы кары. Люде здоровы.

Ив. Пиръ.

— ДВѢ нѣмецкы корабельны линіи, Гамбургска и Бременска, мають мѣж собою непорозумѣне, котре, если не буде скоро залагоджене, доведе мѣж ними до войны и шифкарты готовы станѣти.

— ВЪ Audenried, Pa. почала въ Понедѣлокъ робити новозбудована (посля огню) бреха, яка „штапувала“ 17-мѣсяцѣвъ. Она дае роботу 900 людямъ.

— СЕГО тыжня обхоять американскы жиды 250-лѣтний ювилей своего прибутя до Сполученыхъ Державъ. Першй жиды въ числѣ 25 душъ прибули до теперѣшного Нью Йорку мабутъ зъ Бразиліи. Они були такъ бѣдны, що всѣ ихъ рѣчи зѣстали проданы на ліцітаціи, а тими грѣшми заплачено за ихъ проѣзъ моремъ. Тогдашній Американцѣ приняли жидовъ не дуже радо, але завдяки своей энергіи и змыслови купецкому жиды скоро выбились на верхъ. Нынѣ жиды (хочъ ихъ тутъ нема и двоухъ миліоновъ) занимають першорядне мѣсце середъ купецтва. Всѣ наибольшыя сторы, гуртовны склады (wholesales) належать до жидовъ. Кромѣ сего занимають они вызначне мѣсце у всѣхъ другихъ галузяхъ людской дѣяльности. Сполученый Державы Америки стали справдѣ другою обѣцяною землею для жидовъ, а мѣсто Нью Йоркъ новымъ Єрусалимомъ. Въ Нью Йорку каждый шестой чоловікъ е жидъ, себѣ то жидовъ въ Нью Йорку е 700 тысячъ, мѣжъ тымъ якъ въ Єрусалимѣ е ихъ лише 50 тысячъ. Въ самѣмъ Нью Йорку реальна власность жидовъ выноситъ 870 миліоновъ долларовъ, а ихъ гуртовны склады роблять рѣчно бизнесъ на суму 950 миліоновъ.

— АМЕРИКАНСКІЙ жиды зѣбрали для російскихъ жидовъ, що потерѣли подчасъ послѣднихъ погромовъ около \$900.000.

— БХАВЪ въ куфрѣ. Ю. Франсисъ зъ Чикаго, Ил. оженивъ ся и послѣ американского звичаю пустивъ ся въ пошлюбну подорожъ. Але въ дорозѣ зъ поворотомъ забракло молодому супружеству грошей на тикетъ зъ Денверъ, Кол. до Чикаго. Щожъ они роблять? Купили великій куферь, поробили въ нѣмъ дѣры для воздуха, покладали въ него роды та хлѣба и молодой влѣзъ до него, а молода поѣхала треномъ дальше, якъ люде звичайно ѣздить. Нещасте хотѣло, що куферь сей не зѣоставъ наданный на першій потягъ и пролежавъ въ Денверѣ цѣлу добу. Коли доѣхавъ до Омага, Неб. и выкинено его на платформу для перенесеня на другій трень, дались зъ него чути якысь стоны. Куферь розбито и зъ него вытатнено ледви живого Франсиса. Вода, яку мавъ, при перекидуваню куфромъ, порозливалась, вонъ не пивъ анѣ не ѣвъ нѣчого за 2 дни и тѣло его було оббите. Его зняли на полицію зѣводки зателеграфували до жѣнки въ Чикаго, а тая доставши грошей водъ родины, переслала ему тикетъ.

— ВЪ Ньюйорскѣмъ звѣринци е слонъ, якій приймае грошѣ водъ гостей и складае до банку. За сѣ грошѣ купують ему опѣсля ласощѣ. Недавно тому оденъ хлопецъ вмѣсто гроша давъ ему металеву бляшку. Слонъ взявъ еѣ въ трубу, але не вложивъ до банку, лишь по хвили кинувъ еѣ зѣдено за хлопцемъ. Видно познавъ, що хотѣли его одурити.

— ВЪ Нью Йорку оперували лѣкарѣ одного чоловіка на жолудкового рака при чѣмъ вырѣзали ему три четвертыхъ его жолудка. Операція удалась, чоловікъ выздоровѣвъ, але мусить теперъ ѣсти по 8 разъ на день, бо жолудокъ за малый, абы приняти водразу большу скѣлькѣсть поживы.

— СПОЛ. ДЕРЖАВЫ вы-продуковали сего року: яецъ на суму 520 миліоновъ долларовъ, вѣса на 282 мил., бараболъ на 138 мил., тютюну на 52 мил., пшеницѣ на 525 мил., бавовны на 575 мил., сѣна на 605 мил., молока и масла на 665 мил., а кукурудзы на 1.216 миліоновъ долларовъ.

— МИНУЛОГО року купила Канада товару въ Спол. Державахъ на суму 166 миліоновъ долларовъ. Емиграція зѣ Сполученыхъ Державъ до Канады змалѣла, бо упала до 25.000 душъ въ протягу цѣлого року.

— МАТРОЗЫ чорноморской флоты въ Севастополѣ числомъ близько пятнай-цять тысячъ проявляютъ такой настрѣй, що сподѣвають ся розрухѣвъ.

— ПЕТЕРБУРСКІЙ офицеры водкрыто выказують свои симпатіи робѣтникамъ и студентамъ. Одного лейтенанта, котрый ударивъ шаблею профессора Тарле, офицеры бойкотують въ той способъ, що его не принимаютъ въ жадный офицерскы клубы и не признають за товариша.

ПОВОЛЬНЕ ЗАВМИРАЮ.

Коли лѣкаръ спитавъ одного хорого, що ему бракуе, то той сказавъ, що вонъ постепенно умирае, бо що дня чуесть больше слабымъ, нервовымъ и худѣйшимъ. Вонъ довго чекавъ заки спитавъ лѣкара о раду, бо думавъ, що его слабѣсть перейде безъ уживаня лѣковъ. Еслибъ вонъ бувъ уживавъ Тринера Американского Еликсиръ Горкого Вина, скоро лишень побачивъ першй слѣды хоробы, то певно бувъ бы не пришовъ до такого стану. Сей лѣкъ не лише змѣцняе жолудокъ, але рѣвночасно робить его способнымъ принимать поживу и еѣ травити. Вонъ змѣцняе всѣ органы травленя и взагалѣ

цѣле тѣло. Скоро лишень завважае змѣну своего аппетита або убутокъ вѣшон силы, если послѣ ѣды чуе тягаръ на жолудку або не можете спати, если чуесть нервовыми, або мае выкиды на шкѣрѣ, уживайте Тринера Американского Еликсиръ Горкого Вина и вонъ вамъ поможе. Вонъ очиститъ вашу кровь и зѣбольшитъ еѣ скѣлькѣсть.

Продають по аптикахъ Jos. Triner 799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Жертвы

на
Революц. Украиньску Партію.
Попередню зложено 105.60
Теодоръ Бенцъ 1.00
Б. Соболевскій 25
Д. Китчакъ 1.50
А. И. Дубинскій 75

Разомъ \$109.10

Дальшй жертвы просимо засилати ласкаво на адресу
Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

— Впишѣть ся до „Читальнѣ“. Лично 1.50 дол. на рокъ. За тѣ грошѣ будетъ доставати одну цѣкаву книжочку кождого мѣсяця. Адресуйте:
CZYTAŁNIA,
Box 353, Scranton, Pa.

— Повѣдомляю всѣхъ, що моя теперѣшна адреса тама:
Rev. N. Strutynsky,
7 Stewart Place,
Elizabeth, N. J.
46-49

— ПОТРЕБА заразъ кухарки до дому священника Зголоситись до „Svoboda“ Box 353, Scranton, Pa.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!
Нову докторску книжку вѣстачу въ обѣдъ плавной информации и рады для мужикъ и жѣтей, сѣмъ пошлете свои имя и адресъ:
O. P. Box 288. Madison Sq., New York

Надходятъ Свята!

Не забывайте на Вашей родины въ Старѣмъ краю.

Посилайте грошѣ Вашимъ родинамъ до края лишь черезъ рускихъ агентовъ, а нѣколи черезъ чужинцевъ.

На что спомогати другихъ рускимъ грошемъ?!

Если въ мѣсци де мешкаете нема руского агента то пошлѣтъ грошѣ черезъ „Свободу“.

Мы пошлемо Вашй грошѣ до края за такую саму цѣну, що тѣ жидовскы, словацкы, польскы, словомъ, чужы агенты въ Нью Йорку чи деінде черезъ котрыхъ вы до сего часу грошѣ посылали.

Грошей не задержуемо а высылаемо ихъ до края сейчасъ, такъ что грошѣ доходятъ на мѣсци назначеня въ протягу 12 дѣтъ.

Адресуйте такъ: K 193

Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

Стефан Новаків.

Конокради.

I.

Жив Лучка Щербатий у гаразді, чесним був газдою: чужого не рушив, свого не дарував, а де видів потребу, там бідного поратував у лихий годині, подав поміч або хоч добру пораду.

Раз вечером пішла Лучкова Ксенька за огнем у сусідство до корчми. Взяла огню в черепок, а вїйт Олекса Бучко за нею на двір... А вже був добре підпитий; зїмав невісту впоперек, а вона як не тріпне собою, аж напасник у рів полетів і весь огонь на него висипався! Ксенька втекла до дому, та нікому не писнула про се ані словом.

Вїйт від сего часу бий-забий на Лучку: такий недобрий, заедно гороїжить ся, а ніхто не знає, чого.

Десь зловив Лучка конокрада в своїй стайні і віддав його, куди належало, до начальника громадського, а вїйт, хоча-нехотючи, пустив конокрада на чотири вітри... По тім випадку пішло Лучкови Щербатому на біду: не більше ні менше, тільки сім раз погорів до тла; остатній раз лише в сорочці вихопився, а жінка пропекла лице й руки, ратуючи дітий із пожежі.

Поставив Лучка осьмий раз ліпянчину, набив піч, а на ній притулив діти, та що з того? Гинь, не-ма що в рот вложити...

Не один говорить: Нужда, нужда... Як капуста в бочці, дріб який такий під запічком, то се не велика нужда. Чоловік попоїсть тої сьвятої, попе яким квасом і вже легше дихати.

Та такої великої нужди, яка до чесного Лучки Щербатого загостила, нехай нас береже Христос і Мати Пречиста... З цілою силою розсіла ся вона по ку-гах ліпянки: по посудинах, по горшках, по мисках, по черепу; семеро діточок Лучкових, недолітків, сиділо голісеньких на запічку, а кожدة собі дерло ся: їсти, їсти їсти!...

Сидить Лучка Щербатий під вікном, плете рого-кі, а поперед очі щось немов воробці літає; що хви-ля темно робить ся, а він усе своє:

— Цитьте, діти, бавте ся!... От, бачите, кілько рогіжок серед хати, на запічку... Скільки наплів я за риждєнь! Понесе мама до міста Йойні, буде хлібець. Ставте хатки з них, ховайте ся, заки мама з села прийде і щось принесе.

Не бавлять ся діти; де їм у голові забава? Їсти хочє ся, черевята корчать ся не на жарти...

Нудять діти... Лучка приговорює, а що хвиля глядить крізь зеленковате віконце, чи вертає з села жінка.

Прийшла в кінці Ксенька, висипала з подолка якусь ометіцю в миску: то були опалини з опихано-го проса, так звана мятка... Лучка вхопив ся за го-лову обома руками:

— Що-ж ти, Ксенько, принесла? — питає в роз-пуді. — Воліла ти піти до Юдки Кривовязого і на-ї рогожі взяти тої стоколоси з дурійкою, що люди беруть на відробок!

— Думаєш, я його минула? Ціле село перебігла дурнісенько; кождей скупить ся на переднівку; от-ю мятку з тамтого кінця у Відунки розкрутила; са-ла десь поміж богачами дістала і мені половину у-їлила.

— Та що з тим зробиш?

— Як то, що?... Пошукаю молоді кропиви, замі-наю, спечу, нехай діти голод перервуть...

— А у вїйта ти не була?

— У того виродка, що був причиною нашої згу-и? Скорше смерть, ніж від нього ласка. Лучко! Я-обі не раз казала, що він таки вся причина нашого ещастя...

— Не говори так!... Бачиш, дитина в кошиці альці з голоду пообгризала...

— Воля твоя, робити, що хочеш; а я раджу тобі, ди до Кравчика: він тепер при дворі ліснє, то має і всіх усюдів. Таж ти його запomagав не раз. А до-ого розбійника я не піду: він би каміня тобі дав, а-е хліба!

Кинув Лучка Щербатий недоплетену рогожу за-кранчину, взяв з жінки полатану полотнянку, ви-айшов чорний сіраковий капелюх у бетезі на зачіп-у, приграв пальцями волосє і пустив ся до дверей.

— Де-ж ти йдеш, до кого?

— Не питай!... Як з чим верну, то добре, а як-ї, то... І з тим вийшов.

II.

Пішов Лучка Щербатий по сусідах питати за-насуцним; та шкода було ходу і язика; той іще-а один день лише для себе має; тому вже давно-раз вийшло, а многі таки поховались перед ним, а-легким способом його спекатись і нічого не дати. бканацять хат навістив, а дурнісенько... Станув-отів обїється Дмитра Кравчика, слухає: якийсь-ї і веселіє у хаті.

— Іти, чи не йти? — питає себе — Е, жінка ка-зправді просто до него удатись, та може мала

вона й рацію. Хоч він і двірський слуга, то таки мо-же у него лучше серце. Та й ровесник мій, побра-тим, — думає Лучка; — от, я йому був дружбою, а-він мені два літа пізніше був сватом.

Пішов Лучка до Дмитра Кравчука, трафив на са-мі хрестини: повна хата жінок, господарів, самі його-щирі приятелі: пють горівку, закусують пирогами, а-новорожденному отрочати сьпівають „воздравіє і спа-сєніє“; один другого не чує...

Стоїть Лучка Щербатий у кутику і третій раз-каже: „Слава Ісусу“, та ніхто не чує, ніхто не від-повідє на його поздоровленє. Господар сам, занятий-при столі, ващецькує коло двірської ключниці, що-була ласкава навістити його пироги, обїцала ся дер-жати з паном окомом дитину до хресту.

Груба Марина, людська попихачка, що жила у-Кравчика, часами і надрабляла, що могла, десь хо-пила зі стола крадьком кусень хліба і келішок горів-ки та принесла Лучкови до порога, мов якому про-шакови.

Кров бухнула Лучкови цілою силою в лице, від-сунув руку п'яної баби з болем у серці, а з порції-горівка хлюп! на червону камізельку Василя Крав-чука...

— Давай таким, як ти сама!... Я за прошенем-не ходжу, тільки маю діло важніше — каже Лучка-Марині.

— Не розливай, бо то за гроші, — гукнула п'яна-баба на цілу хату. — Дивіть ся на него, дивіть ся!-Який кміть превелебний! З цукром перепалену роз-ливає!...

Аж тепер звернули господарі й господині увагу-в кутик і почали одні півголосом, другі шептом —от-кожде своє — другому в ухо класти. А Василь, брат-Кравчиків, закукурічив ся, злий, що через діда яко-гось перестали молодіці його слухати, подивляти й-ого червону камізельку і чоботи з острогами.

— А він від коли такий пан? — гукнув Василь. — Два околоті солами ще з тамтого року не віддав, а-тепер певно прийшов знов жебрати! Махай поза-гори!

Се сказавши прискочив до Лучки, вхопив його за-плечі і пхнув через поріг у сїни, аж бідний Лучка-ногами накрив ся.

— Дай спокій, Василю, дай спокій! — скричав-тепер господар, побачивши публіку. — То так не-можна, не годить ся!... Лучка, видіш, нас колись-ратував, кільканацять літ засївав нам поле... Що ро-биш доброго?...

— Як коли дав коний, то й дістав за те: того-року з панського взяв фіру дров, — відповідає Ва-силь. — А як хочеш, то запроси його собі за стіл, посади там поміж людей, а я забираю ся з хати!

— Добре мав Василь, дуже добре мав, що витру-тив такого лаптивного полазника за двері!... розва-жали баби. — Мала-б з ним до дитини яка недоля-прилипнути, лучше нехай його держить ся. На що-такого в хаті, в такий день, коли Господь дав-гаразд?!

Глянув Дмитро Кравчук аж на двір, але Лучки-вже не було, щез із подвіря...

III.

Олекса Бучко доїдав уже другу миску пирогів зі-сметаною, жінка наливала молочну кашу, як Лучка-Щербатий несподівано переступив поріг хати; псище-недобрий вискочив з під стола, вхопив зубами за сте-гно, аж Лучкови видер кусень тіла...

— Пішов поганий! згалакала на пса вїйтих. — Не руш!... То наше!

Пес сховав ся під запічок, лиш гаркотів.

— Дайте хоч якої пматки чим завинути, бо до-дому не зайду, — говорив Лучка.

— Ну, ну, ну! Де ганьба не знайде чоловіка: в-своїй хаті, — бідкала невіста. — Таж то він нікого-й не хапав доси. Нема, кумунечку, на цілім заході-не знайдете у мене нічого такого, що можна подерти-на онучі. З дорогої душі хочу дати, та нема...

Удер Лучка кусень полотнянки з під споду, взяв-землі з під порога і заліпив рану, спинив кров.

— Що-ж тебе сюди принесло в тілький сьвіт? —-питає в кінці Олекса Бучко.

— Нужда, біда, — відповів Лучка. — Діти мруть-з голоду, наймолодше в кошиці кулачки пообгризало, ратуйте! Дайте зерна на відробок!

Вив Бучко Олекса пшоняну кашу, здіймив ляль-ку з полиці, закурив, глянув на Лучку кілька разів-небачки з під ока, поспитав, чи не болять нога, чи-не маркотно йому, що пес дрібку ногу задрапнув?

— Мара би там на се вважала, — відповів Луч-ка. — Хоч би й цілу ногу від'їв, я би там незважав; я-лиш за про те, аби серед хати не було крови.

Се подобалось Олексі; діждав ся тої пожаданої-хвилі, де мав жертву своєї мести в руках і міг роби-ти з нею, що йому подобало ся... Лучка бо був муж-той, котру він від кільканацять літ переслідував і хо-тів її конче знищити на прах. Ах! Той вечір, той-вечір!... Раз з житю своїм він лежав у рові, а то хто-його кинув? Немічна баба...

— Яку-ж ти роботу хочеш у мене взяти? — спи-тав Бучко по добрій хвилі мовчання.

— Яку скажете, — відповів Лучко. — До пекла-піду, хоч і лихому запродам ся, лиш зерна давайте, нехай дітий і жінку ратую від голодової смерти.

На слово „жінку“ Олекса глумливо всміхнувся, ко-пнув ногою собаку, аж завидя жалісно.

— Дам зерна, лиш тям, що ти дав слово! Відро-бити мусиш, — каже Бучко; — коли запотребую в-день, чи в ночі, будь на поготовю, инакше не пока-зуй ся мені на очі! Я за тобою не посилав, сам ти-прийшов до мого дому!

Пристає Лучка Щербатий на все, аби лише не-вертати до дому голіруч. Дістав від богача вїйта пів-кірця недоїдків і поніс до дому, мов не знати яку-манну...

Ксенька як лише побачила ті струби з пшениці, з-жита, що миши — Бог знає коли — в коморі пере-їли, догадала ся, відки се діленько. Рана на нозі така-страшна — і страх, що в її душі в той час діялось!...

— Ах! коби ми не пожалували сего, що ти нині-зробив, Лучко, — сказала Ксенька. — Кронопійця-людський не дає нікому хоч би й каміня, коли не-знає, що ним розібе голову рідного брата! Він і на-сьвященника і на самого Бога говорить нечувані річі, а-таки через сьвященника і прийшов він до перших-пасових чобіт і став вїйтом!

— Розтиркоталась ти в хаті! Коли така мудра, то-йди до корчми і скажеш йому се, як буде при-сяжного паличкою в ухо або в рот штуркати. Схо-дила ти цілу громаду і що принесла? Я також ходив-там, де ти мені веліла, та викинули мене за двері, —от-голови ані доторкнутись, так забила ся! до сїнного-порога, як летів; Василь Кравчук пхнув мене, — той-Василь, що в нашій хаті колись вигодував ся!...

Змовчала Ксенька; не мала на се відповіді, бачи-ла ясно, що Лучка не робив то з гаразду, а крайня-нужда приневолела його до того.

Якось від сего памятного дня повіяло гараздом-у хаті Лучки; чи по тім півкірці Бучкових отруб, чи-може щось инше, але до самого Божого тепленька-то він, то жінка розкручували зерна і мучиці, якось-знаходили ся для них милостиві і немов чудом зай-шло, що вїйт став ся ласкавійшим для Лучки...

Аж третого дня по сьвятім Юрію прикликав Буч-ко Лучку і каже:

— Нині прийди вечером до мене на роботу. А-визьми собі їсти на два дні; я робітників на свій хліб-не приймаю!

Переїшов Лучкови мороз по тілі. Роботи він ні-якої не бояв ся; але кликати когось до себе під ве-чір, се щось дивне. Почав тепер признавати жінці в-своїй душі слухність, що йому не казала йти до вїй-та; та годі! треба додержати даного слова! Зібрав-ся Лучка Щербатий, узав у торбину дві палиниці, головку чіснику, та й пішов.

(Конець буде).

Зъ Бразилійскою Руси.

Відповідь на питання Івана Сердюка з Bankhead, Alta., Ca-nada, ч. „Свобода“ 32.

1) Чому ми доси такі-темні і непросьвічені?

Тому, бо наші родичі не-були самі просьвічені і не-дбали о просьвіту своїх-дітий. Та вина, за те що ми-непросьвічені, не паде на-самих наших родичів, але-також головно на проводи-рів руского народу. Тами-проводирами по найбільшій-часті суть попи. Отже і на-них падає вина за те, що-ми непросьвічені. Я собі-тут пригадую слова одного-руского місіонара в Брази-лії, котрий казав: „дати-хлопови школу, а сакому-певно йти тай повіситись“. От-маємо доказ хто є ви-новником, що ми не-просьвічені.

2) Чому нас уважають в-Америці за темних і не-образованих людей?

Тому, бо другий нарід, коли-прїїде до чужого кра-ю, то старає ся на самий-перед с заложене якогось-товариства, а коли збере-ся-вже в той кружок кіль-ка-найцять людей, то зараз-закладають школу для-сво-їх дітий в рідній мові і-вчать також тої мови, яка-їстнує в тім краю де оні-знаходять ся. Наш нарід

робить цілком інакше. При-їде до чужого краю, що-має заложити якесь това-риство і побудувати школу, то-він буде на сам перед-церков, з чого поважають-великі сварні, партії та-процеси. Наш нарід вміє-кричати, що нам треба про-сьвіти, без котрої ми жати-днесь не можемо, то кри-чить що нам треба церкви. Наш нарід думає, що не-школа дає просьвіту его-дітям тільки церков. Наш-нарід не вміє вияснити собі, що-то є церков, і так дов-го ми будем темними і не-образованими людьми у-других народів, як довго-ми не потрафим розрізнити-що то є церков а що шко-ла.

3) Коли ми можемо ви-братись з нашого матері-яльного положення і бути-рівні з другими?

На се коротко відповім: ми з нашого матеріяльного-положення можемо тогда ви-брати ся, коли ми Русини-Українці возьмем ся разом-за руки так, щоби ми мо-гли побудувати як найбіль-ше шкіл і запровадити на-родних учителів, котрі би-могли наших дітий просьві-чувати як і на чім могли-би ся застосувати наші ді-ти в сьвятий житю. Для стар-ших закладати просьвіт-

ні товариства, деби могли сходити ся на спільні наради, постарати ся о розмаїтї книжки для руских ремісників в рідній мові, яких ми до нині не маємо, але мусимо ся вчити на чужій, незрозумілій мові і підпарати чужі а ще й ворожі нам видавництва. Релігію зо шкіль цілком виключити, бо она спинає розвій науки з маленькості. Релігії хто схоче, нехай собі сам учить дома; Релігія властиво повинна належати до родичів, а не до учителя в школі, бо учитель має учити дитину чого иншого а не релігії.

4) Якого язиками повинні вчити ся?

Ми повинні вчитись на сам перед свого рідного язика, его не відрікатись і не забувати тому, щоби і наша рідня і наше потомство не перемінювало ся на що инше, тільки щоби заховувало ся при своїм ріднім. Ніколи не уважати на те, що ми в чужій краї між чужими людьми то вже нам не потрібно нашої мови; ми повинні свої мови не встидаться, вдома та на спільних зібраннях говорити тільки по руски. Ми повинні пам'ятати, що наші родичі були Русинами-Українцями, їх смажили в мідяних биках, вішали на гак, они воліли всі ті тортури зносити як покинути рідну мову. Так і ми повинні то робити як і они, бо ми походимо з їх кости і крови. Мови повиннісьмо ся учити також такої яка існує в тім краю де ми ся знаходимо, а если можливо, учити діти також мови німецької, бо та мова е також розширена по цілім світі. По друге, Німці мають також фабрики всюди і хто вміє по німецьки, то дістане скорше роботу і лекшу. Ліпше учити ся німецької мови як польської.

5) Чи добре чи зле поетупають собі люди в Росії, що роблять бунти і убивають начальство?

На се я скажу, що зле, бо кождому чоловікові миле жите. Не треба его убивати, если ему прийде час, він сам умре. Начальство поступає так як нарід. Если нарід е мудрий, то і начальство поступає з ним мудро, а як нарід темний, той начальство поетупає з ним так як ему ся подобає. Бунти не приносять жадної користи тільки осирочують діти, бо если убють дітям тата, то ті діти зістають без жадної опіки, їх жите е марне. Нарід повинен поступати мудро; не треба проливати братньої крови, не треба воювати розмаїтов збройов, бо найліпша зброя — політика. До політики не треба ніч більше тільки просвітити а тоді знайдемо єдність і силу. Вистарчить для кождого начальства, если ему нарід не заплатит податків, то і так уряд упаде, або зробить так як нарід буде від него жадав. Най кождий Українець вибирає начальство не зо шляхти, ані попа, най вибирає чесного чоловіка, котрий сто-

ить по зтороні неволеного народу.

Курітба, дня 17. X., 1905.
Дмитро Іванків.

Не на всі виводи д. Іванкова можна згодитись. Приміром, виключене релігії зо шкіль публичних е зовсім оправдане, бо до них ходять діти усяких віросповідань, але если йде мова про рускі школи, які суть лише доповненням шкіль публичних а до яких ходять діти лиш одного віросповідання, то таке виключене не е оправдане, вже хоч бы для того, що науки релігії вимагають родичів, котрі школу удержують. Если прийняти засаду, що релігії нехай учать дома, то мусимь прийняти а засаду: нехай других предметів учать також лише дома. Школа має бути доповненням науки домашної и вь школі повинно учитись тихъ предметів, якихъ бажає більшість удержуючихъ школу, полишаючи рівночасно менчости волю посилати свої діти на всі предмети науки або лиш на деякі.

Загальне упереджене до поповъ також неоправдане; бувають мѣжъ ними одиниць злий, але бувають и добрі.

Про водповідь на питане 5-те далось бы також не мало сказати, але не на се тутъ мѣсце. — Ред.

ДОПИСИ.

3 Rosthern, Sask., Canada.

Як поводить ся тут руским фермерам.

Хочу описати як нашим людям поводить ся на фермах в Канаді. Кілька літ назад подали агенти до Галичини чутку, що деь там в Канаді роздають землю даром, і що суть добрі зарібки і дуже добре жити бідним людям. Отож як наші люди почули таку вість, то продавали свої родинні хати і ґрунта за що хто міг, бо раді були вже раз збути ся тої драчі і голоти галицької. І скільки мали грошей то їх прободили дорогами агенти і всяка віра, а як дістали ся до Вінніпегу то їх порозсидали зараз по всяких провінціях канадських на ферми голих і голодних. І що тоді они собі почали? Зараз поскладали собі сакі такі хати, аби мали де оставити жінки з дітьми, а самі позабирали торби на плечі і далі пустили ся за роботою по 200—300 миль, аби заробити грошей, щоби було чим вижити в зимі з жінкою і з дітьми. І правда роботу знайшли і добру, а наш чоловік також не полінує ся, він звик до всякої біді так як від до ярма. Як заробив троха грошей через літо то треба було на зиму купити їсти і одягнути ся і як ще троха грошей остало ся, то купив собі яку худобу, аби мав хоч чим дров з ліса вивезти. Так тягнуло ся і 2 і 3 роки і нічого не прирідбав, бо тут в Канаді всі

знаряди рільнічі дорогі. А хтоби хотів відразу газдувати на фермі то треба сотками грошей видати, аби господарити. Тут мало таких трапляєть ся, щоби привезли тільки грошей до Канади, аби мали з чим розпочати фермерувати. Суть тут такі що вже по 7 і 8 літ і мають худобу до роботи і знаряди всякі, та що з того, коли то все в банках і в компаній без грошей позабирали. Котрий розумніший і не набирає дуже много на довг, то ще добре, а суть такі що мають заздрісні очи, що як зобачать у сусіда добрі коні або яку річ, або як учує що той взяв фарму компанійну на виплат на кілька літ, то зараз і він хоче то саме мати, бож то ему встид як сусід їде кінями а він волами. То так оден наперед другого в гору дреть ся, і так позаходять в довги, що ім і ушей з них не видно. Незадовгий час много таких знайде ся, що позабирають в них цілі фарми за довги і тоді так будуть бідити як і передше. А щоби що року був добрий урожай то би було добре, але тут з часта збіже вимерзає або град вибе и роби що хочеш. Чи вродить ся чи ні, а з банків пишуть листи в осени: дай, бо ти винен. Так есть тут, що ліпше помалу дорабяти ся ніж відразу в довги заходити.

А еще хочу пригадати, що і тут наші люди не забули краєвих обичаїв: суть такі що цілими днями сидять в готелях. Як вивезе пшеницю на продаж і як продасть, то доти пе доки стане грошей. То неодному коні утечуть і спинять ся у лісах або де покалічуть ся і так погинуть, а трапляєть ся, що кілька панич мусить замерзнути у зимі як вертають з міста домів. Так тут дієть ся з нашими декотрими людьми на фермах.

Дяковати Богу, церкви побудовали собі люди на кольоніях і мають сьвященника Василянина о. Стропкого і він доїздить до кождої церкви на Богослуження. За те платять ему по 3 долари від фарми, бо так собі жадає. Але заки до того всього дійшло то було много сварні і колотнечі межі людьми, бо одні хотіли будувати церков а другі ні, одні дають сьвященникови утримане, а инші ні, бо біднійший дави, але не має, а богатший лучше як ті гроші пропе, або дасть на що ему потрібно. Зі сьвященником суперечають ся, бо кажутъ, що за богато грошей жадає на утримане, а инші поприставали на иншу віру. Маю в Босі надію, що тут колись ліпший порядок запровадить ся як тепер, щоби прибуло скуда більше сьвященників і щоби школи побудовали і таке инше, але тепер тут нема жадного порядку, бо ще нарід не дуже замочив. Може хоть коли їх діти просвітити ся тут і будуть жити так як другі цивілізовані народи, але те-

пер за просвіту нема що і згадувати, бо наш нарід тримаєть ся еще краєвого непросвіченого звичаю.

Йосиф Курилович.

Зь Frank & Lille, Alta., Can.

Вь числѣ 45 „Свободы“ вьпечатавъ я допись зь Beaver Lake, Alta., вь котрой Н. Гавинчукъ пише, що тутъ есть двоухъ оо. Василияновъ, котрі хотять водѣ тутешныхъ Русиновъ по \$4.00 рочно и по 2 буншлѣ вѣкса водѣ кождой родини на свое удержане. И пише, що люде спирають ся бо кажутъ, що то за богато. Оо. Василияне мають монастырь на Beaver Lake и утримують колька законницъ и двоухъ братчикѣвъ и на то усьо треба дати утримане, бо они учать малыхъ дѣтей письма и катехизму и спѣву и чого потрібно. Минувшого року було ухвалено сьвященникови на утримане \$3.00 водѣ родини та на жалѣ и то хибѣ бѣднѣй давъ а богачѣ то якъ котрий давъ \$1.00 то и вьсьо. А були и такі, що якъ сьвященникъ водѣхавъ на другу парафію то казали до другихъ: добре щомъ не давъ, ему ся не належитъ дати. А часомъ у неодного то 4 а часомъ и 10 долларѣвъ пѣде у готели або при якѣй забавѣ безъ котрой можнабъ ся обѣйти. Правда, оо. Василияне не выправлять законницъ на службу до мѣста, а братчикѣвъ не выпровадять робити на секцію, а самі не пѣдутъ поле корчувати, але мусять людемъ услуговати и для народа працювати а за то залагає водѣ насъ дати имъ на утримане. Оо. Василияне працюють мѣжъ нами вже водѣ троухъ лѣтъ и водѣ тоді перестали люде приставати до яншѣй вѣры.

Минувшого року о. Филиясъ, котрий вже водѣхавъ до старого краю, мусѣвъ водѣлежати на постели черезъ колька мѣсяцѣвъ за дѣятого, що не жалувавъ своєю працѣ для насъ, мусѣвъ їздити по кольоніяхъ вь часѣ сильныхъ морозѣвъ, а на то вьсьо люде не звертають уваги.

Пише авторъ дописи, що оо. Вас. не хотять їздити по кольоніяхъ на великодную сповѣдь до нема капличокъ. На сѣмъ помылывъ ся, бо они ще минувшого року говорили людемъ, що на великодную сповѣдь поблизькій можуть приходити до монастыря вь празничні дни, а на дальші кольоніи то самі приїзджають. Але декотрі люде хотѣли бы, щобъ сьвященникъ приїхавъ до ихъ хаты, высповѣдати ихъ таки у хатѣ, то думаю, що кождый на то скаже, що то невозможно, бо якъ ему е не бѣльше якъ 5—6 миль и ездоровый, то може прийти самъ до сповѣди.

Вь Албертѣ есть вьсѣхъ Василияновъ лишъ троухъ а облужують кольоніи: Биверъ Крикъ, Биверъ Лейкъ, Вермиліонъ, Вегревилъ, Рондлейкъ, Ледукъ, Ребитгилъ, Едмонтонъ и Фортъ Саскачеванъ. Тожъ якъ дѣло по-

казує, то они не можуть приїхати до кождой хаты и ему у хатѣ послужити.
Василь Романюкъ.

Наше народне жертволюбіє.

Секретар Народного Комітету, котрий провадить рахунки приходу і розходу Народного Фонду хоче поділити ся секретом з нами американськими Русинами і для того видає тайну урядову подаючи до загальної відомости, на сей раз, число плейзів, з котрих впливали жертви на Народний Фонд.

Отож від часу як підписанзй обняв секретарство, то есть від Юлія 1905, надіслано жертви на народні цілі в такім числі:

Пітсбург, Па. 6 складок \$39.80; Нортгемптон, Па. 2 скл. \$14.80; Мікаду, Па. 2 скл. \$7.46; Мікіракс, Па. 2 скл. \$15.00; Ансонія, Кон. 2 скл. \$16.50; Гейзелтон, Па. 2 скл. \$5.08; Прайсбург, Па. 2 скл. \$5.45; Алегени, Па. 1 скл. \$4.85; Джерзі, Ситі 1 скл. \$4.30; Оліфант, Па. 1 скл. \$33.95; Монесен, Па. 1 скл. \$6.00; Сейр, Па. 1 скл. \$2.20; Скрентон, Па. 1 скл. \$6.85; Шамокин, Па. 1 скл. \$56.; Смок Рон, Па. 1 скл. \$6.50; Нью-Йорк, Па. 1 скл. \$2.05; Бофало, Н. Й. 1 скл. \$4.28; Ст. Луїс, Мо. 1 скл. \$3.00; Нью Брітейн, Кон. 1 скл. \$5.00.

Так отже бачимо, що в жертволюбію веде Пітсбург і околиця. Дальше видимо, що плейзів, які надіслали добродійні датки за ідучий піврок есть всего 19. Честь ім! Але гдеж решта плейзів? Чи лише на тих 19 живуть Русини, а в других нема ані одной души, котра би почувала, що кромі себе самого кождий чоловік має обовязок також взглядом цілого народу?

Ми Русини американські не маємо міліонерів, котрі сипнули би сотками тисяч на добродійні цілі, але нас есть тут велика громада і кождий без кривди для себе самого може пару центів місячно дарувати на добру цілі. Народний Комітет надієсь, що і решта плейзів відозве ся на его поклик і поспішать спон-

Болѣ 30 лѣтъ
всемірно-извѣстный
„ЯКОРНЫЙ
ПЕНЬ-ЭКСПЕЛЛЕРЪ“
Д-ра Рихтера употребляется какъ
наилучшее средство отъ
всѣхъ кожныхъ, подлѣжныхъ, про-
студы, ломоты
и прочихъ болѣзней.
Во всѣхъ аптекахъ слѣдуетъ
обращать вниманіе на фабричный
знакъ „ЯКОРЪ“
Склянки по 25 и 50 Ст. продается
во всѣхъ аптекахъ и въ складѣ
F.A.D. RICHTER & Co.,
215 Pearl St., New York.

нити тое, що ім честь народна приказує.

Ану покажіть, що Ви не гірші від других і здоганяйте тих, що Вас випередили. Не бійтесь, щоб хто тоті центи ужив на свою особисту цілі, як то деякі самолюбия люблять плести, аби мати якусь причину вимовитись від жертви. З кінцем року викаже ся всі приходи і розходи Народного Фонду і тоді кождий увидить, як народним грошем орудуєсь.

На другий раз викажемо імена колекторів, що трудились збиранем датків і скільки їх нашло ся.

Если котрий плейз чує ся бути покривдженням в сѣм виказі, най внесе рекламацію а ми радо помістимо в найблишнім числі „Свобода“.

Але заявляємо, що Товариства Руских Патріотів тут не виказали, бо гол. Уряд чекає доки відділи не упорядкують свої рахунки за минувші місяці і пришлють справоздане.

о. Іван Велигорский, секретар,
Box 375, Olyphant, Pa.

— ВЫЙШЛО 18 число просвѣтного издавництва А. Бончевскаго „Читальня“ мѣстить вь собѣ слѣдующіи рѣчи: Якъ мужикъ ходивъ до царя правды шукати; Зь гѣрь; За землю; Свѣтъ безъ Аллага и Якъ воякъ помстивъ ся на цареві. Цѣна сеи книжочки 15 центѣвъ. Хто заплатитъ \$1.50 буде доставати „Читальню“ (одну книжочку) що мѣсяця черезъ цѣлый рѣкъ.

Адресъ: CZYTALNIA,
Box 353, Scranton, Pa.

— „СВОБОДА“ послала грошѣ до всѣхъ частей свѣта по той самѣй цѣнѣ, що всякій чужій агентъ. Грошѣ доходятъ до краю за 12 дѣней. Чого волѣтисъ по чужихъ, коли свои могутъ вѣсь такъ само обслужити. Адресуйте:
SVOBODA,
Scranton, Pa.

Читайте, що каже Дрѣ Ландесъ:

Я маю найбільшу практику вь Сполученныхъ Державахъ, Канадѣ, Мексики и Полудневої Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути вы-
лишь слабости мужчинъ. лѣченнѣй, я тебе вылѣчу.
Лѣчу лишь женщинъ. Що небудъ тобѣ долагає
Але и вылѣчую ихъ. скажи або напиши нецѣ.
Вылѣчу кождый выпадокъ. Хоробы мѣхура и почки.
до якого ся возьму. Хоробы крови и шкѣры.
Если е не до вылѣченя не беру ся до него. Утрата памяти.
Сли не можешъ бути вылѣченнѣй, скажу тобѣ во- Утрата мужеской силы.
лѣчу, скажу тобѣ во- Утрата животности.
лѣчу безъ болю, не вздер- Лѣчу безъ болю, не вздер-
твѣрто. жую водѣ працѣ.

Що року лѣчу тысячѣ людеи.

Роблю сотки операцій що мѣсяця.

Вылѣчу тя дома, сли не можешъ прийти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайді або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Часопис для руского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить по тыждня въ Четверъ
и коштуе:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$3.00
до старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львівъ.

Уплачувати газету треба все-
гда съ горы.

Грошъ треба посилати въ редакцію
листомъ, або черезъ експресовый, або
почтовый money order (моя ордеръ). Мо-
жеу order, то є карточку, котру достанете
вѣдъ почтара або агента на експресовѣмъ
офисѣ, пошлѣти намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, чтобы его адресъ змі-
няли мусѣти подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Любо читати.

Недавно сему достали мы
такой листъ съ Канады:

„Хвальна Редакціє! Про-
шу прислать менѣ часо-
писъ „Свободу“. Я дещо
троха научивъ ся читати
и писати у Канадѣ за два
роки, а якъ ѣхавъ зъ краю,
то не знавъ нѣчого.“

Кажемо, любо читати та-
ке писмо, бо оно вказує,
що є и мѣжъ нашими лю-
дьми такі, що не лѣнують
ся, але беруть книжку въ
руки, пхають ся до свѣтла.
Є такий люде въ Канадѣ, є
и въ Сполученыхъ Держа-
вахъ, лишъ на жалъ ихъ
дуже а дуже мало. Бѣльше
є такихъ, що вмѣсто взяти
ся до науки, та назчатись
бодай „нумера“, або бодай
свое имя подписати, тра-
тѣть дорогой часъ на кар-
тахъ або при скляничѣхъ...
Є на жалъ ще и такі, що
зъ краю вмѣвъ читати та
писати по руски а приѣ-
хавъ до Америки то и те
забувъ. А чому? — Про
свое недбалство. Заки чо-
ловѣкъ молодой ще, то не
дбає, а коли подстарѣє ся,
то каже, що ему вже за
пѣзно вчитись, и такъ остає
всѣо, якъ бывало.

А такъ не повинно бы
бути. Люде повинны все
учитись, не лишъ за моло-
ду, але до старости лѣтъ
повинны учитись.

Теперь зама, найлѣпшій
часъ до науки. Ану-но
хлопцѣ и дѣвчата а и
старшій, берѣть ся до на-
уки. Хто ще нѣчо не вмѣ
нехай учить ся по руски
читати, писати та рахувати,

а хто вже вмѣ по своему.
нехай учить ся по англій-
ски. Ёи кождой хатѣ праз-
доподобно найде ся такий
чоловѣкъ, що вмѣ бѣльше
вѣдъ другихъ и скоче по
мочи въ науцѣ тимъ, що
знають менше вѣдъ него.
А де такого чоловѣка нема,
тамъ треба его пошукати
хочъ бы въ другой, третей,
десятой хатѣ, або заложити
собѣ маленьку школу и
наняти учителя.

Тодѣ не оденъ буде мѣгъ
зъ гордостію сказати: Коли
я приѣхавъ до Америки, не
знавъ емъ нѣчого а теперь
умѣю и читати и писати
не такъ якъ ты, що часъ
марно протратили.

**Мадарска політика
въ Спол. Державахъ.**

Пѣдъ такимъ заголовкомъ
появилась въ „Амер. Рус.
Вѣстнику“ (число 43) пре-
довга статья, въ якѣй пи-
шеть ось що:

Що мадарскій урядъ по-
бачивши, що угорскій емі-
гранты заробляють въ Спол.
Державахъ великій грошъ
и набирають понятій во-
рожихъ мадарскимъ идеамъ
— стараєсь всѣми силами
ихъ намовляти, чтобы не
осѣдали тутъ на всегда,
але вертали до краю. Ин-
шими словами, мадарскій
урядъ хоче достати назадъ
въ свои руки угорскихъ е-
мігрантовъ — и ихъ грошѣ.
Що до людей, то урядъ
мадарскій хотѣвъ бы еще,
чтобы вони вертали на У-
горщину „незѣпсованій“
жадными фальшивыми иде-
ями. Въ той цѣли (для на-
гляду надъ емігрантами)
поустановлявъ мадарскій у-
рядъ многі консулаты, на
котрыхъ чолѣ стоятъ ма-
дары та стараєсь мати у-
сюды вѣдданныхъ собѣ по-
пѣвъ, котрѣ, якъ звѣсно,
стоять найближе до емі-
гранта и могутъ на него
легко вливати. Роботу
свою веде мадарскій урядъ
не прихапцемъ а система-
тично. Примѣромъ, выдавъ
приказъ римъ и греко-ка-
толицкимъ угорскимъ епи-
скопамъ, чтобы кождый у-
горскій попѣ, якій хоче
ити до Америки, вперѣдъ
зголосивъ ся до него о по-
зволене. Попѣвъ, що при-
хильны мадарскому урядо-
ви, высилає тойже урядъ до
Америци на свой коштъ, а
навить тутъ платитъ имъ
грошѣ. Кромѣ того выдає
въ Америцѣ словацкій и
мадарскій газеты, якихъ
цѣлю ширити мадарску
идею.

Усе те пише А. „Р. Вѣст-
никъ“.

Повышій факты менше
бѣльше звѣсній нашимъ чи-
тачамъ, бо „Свобода“ не-
разъ про нихъ писала, цѣ-
каво однакъ, чому „А. Р.
Вѣстникъ“ ажъ теперь
такъ накинувъ ся на „мадар-
ску політику въ Америцѣ“?
Чи вѣнъ не знавъ про неѣ
давнѣйше? Чи вѣнъ те-
перь доперва еѣ вѣдкрывъ?
— Зовсѣмъ нѣ. „Амер. Р.
Вѣстникъ“ знавъ давно
про політику мадарску въ
Америцѣ, а навѣтъ самъ
пмагавъ еѣ провадити.
„А. Р. Вѣстникъ“ всегда
боронивъ угорскихъ свя-

щенниковъ, коли „Свобода“
закидала имъ мадарскѣ-
ство, мѣжъ тимъ якъ намъ
не вѣдомо, чтобы бодай
оденъ угорускій священ-
никъ говоривъ у себе до
ма иншимъ языкомъ якъ
лишь мадарскимъ. Ре-
дакторъ „А. Р. Вѣстни-
ка“ такожъ у себе дома
по мадарски говорить. О-
дна угро-руска попада ка-
зала, що она не умѣ по-
руски. Майже всѣ угро-
русскій священники посыла-
ють своихъ дѣтей до ма-
дарскихъ школъ на Угор-
щину; майже кождый зъ
нихъ носить ся зъ гадкою
ѣхати до „любого“ мадарор-
сагу, скоро зѣбе кѣлька
або кѣлканейцѣтъ тисѣ-
чокъ доларѣвъ; оденъ зъ
нихъ давъ поважну суму
грошей на мадарскій шко-
лы; угорскій священникъ чи-
тають майже выключно ма-
дарскій часописи и газеты
та переписують ся зъ со-
бою по мадарски.

Усе те факты такъ за-
гально звѣстны, що про
нихъ вже ажъ обридло ни-
сати, а однакъ „А. Р. Вѣ-
стникъ“ чомусь не писавъ
про нихъ доси нѣколи (и
теперь не пише всего), але
вразъ зъ декотрыми угро-
русскими священниками ставъ
наразъ грати ролю велико-
го панслависта (не Русина)
и выступати проти мадар-
ской політики? Чому?

Нѣчо не дѣєсь на свѣтѣ
безъ причины, а такъ само
и тутъ она мусѣтъ бути.
Дежъ еѣ шукати?

Попередъ усеого треба
знати, що угорскій свяще-
ники дѣлать ся на двѣ
„партіи“: Мункачѣвцѣвъ и
Пряшѣвчанѣвъ, себѣ то тихъ
що прийшли сюды зъ мун-
качѣвской (унгарской) е-
пархіи и тихъ, що прий-
шли зъ епархіи пряшѣв-
ской. Партія тѣ (зъ вы-
няткомъ кѣлкихъ единиць)
страшно ворогуютъ мѣжъ
собою, а причиною воро-
гованя є борба о кусень
хлѣба, о парафіи, о „до-
ходки“. До недавна ще
Мункачѣвцѣвъ було бѣль-
ше вѣдъ Пряшѣвчанѣвъ.
Мункачѣвцѣвъ спроваджува-
ли разъ вразъ своихъ кровъ-
няковъ и засѣдали що най-
лѣпшій парафіи, а Пря-
шѣвчанѣвъ сидѣли тихо,
складали грошики и Богу
молились. Але прийшовъ
до Америки визитаторъ, о.
Годобай, зъ пряшѣвской е-
пархіи, и наступила зміна.
Зразу Мункачѣвцѣвъ, знаючи,
що о. Годобай має за со-
бою плечѣ мадарского у-
ряду (якого онъ майже всѣ
дуже боять ся, бо мають на-
мѣръ вертати до краю), а
не знаючи обсягу его вла-
сти — остовпѣли, упали
передъ нимъ плячкомъ на
землю, а „А. Р. Вѣстникъ“
выписувавъ ему славословія.
Опѣсля однакъ, коли пере-
конались, що о. Годобай
жадной реальнои власти не
має, а що бѣльше, коли
тойже о. Годобай ставъ
спроваджувати зъ краю,
при помочи мадарского у-
ряду, самыхъ Пряшѣвча-
нѣвъ — обурене Мунка-
чѣвцѣвъ дойшло до краю.
„Якъ то, мы въ Америцѣ
такъ довго, а тутъ якійсь
гриноръ — Пряшѣвчанъ бу-

дуть засѣдати все новій па-
рафіи и вѣдбирати намъ
доходки?“ Такъ думали
они и почали интриговати
та доносити на о. Годобая
до мадарского уряду, до
латинскихъ епископѣвъ и
всякихъ другихъ властей.
Имъ ажъ морозъ ходивъ
поза шкѣру на саму гад-
ку, що наколибъ о. Годо-
бай ставъ епископомъ, то
всѣхъ Мункачѣвцѣвъ вы-
славъ бы до краю (зновъ
при помочи угорского уря-
ду) а на ихъ мѣсце спро-
вадивъ бы Пряшѣвчанѣвъ.
И чимъ бѣльше росли шан-
сы о. Годобая стати епи-
скопомъ, тимъ бѣльше
крѣпшала ихъ подпольна
борба проти него ажъ вѣдѣ-
ци вылялась въ форму:
скликана греко-католицко-
го конгресу зъ поминенемъ
о. Годобая, и протестована
проти „мадарской політики
въ Америцѣ“.

Отсе ключъ до зроумѣ-
ня ситуаціи. Бѣльша часть
Мункачѣвцѣвъ поборює о.
Годобая и Пряшѣвчанѣвъ
та въ сей способъ хоче ра-
тувати свои становища,
свои парафіи и доходки.
Щобы однакъ се не вы-
глядѣло такъ грубо, треба
чимось покрыти свои на-
мѣры. И покриваютъ. Скли-
кують загальный греко-ка-
толицкій конгрессъ, помина-
ючи о. Годобая, и дума-
ють въ сей способъ его
шансы на епископство цѣл-
комъ уничтожити, а задержати
status quo, се є такий станъ,
якъ є теперь, або доби-
тись своего мункачѣвского
епископа*). А чтобы такой
маневръ удавъ ся, кричатъ
въ „Амер. Р. Вѣстнику“
(якій все бувъ органомъ
Мункачѣвцѣвъ, хочъ и не
официальнымъ), что сего вы-
магає загальне добро и при-
помочи тогожъ „Вѣстника“
тероризуютъ тихъ угор-
скихъ попѣвъ, що стоятъ
при о. Годобаяви (бо на-
пирають на ихъ парохіянъ,
які въ бѣльшости на-
лежать до „Соединенія“, ко-
трого органомъ є „Амер. Р.
Вѣстникъ“), и змушуютъ
ихъ сидѣти тихо. Що Мун-
качѣвцѣвъ бажали бы, абы
въ той цѣли акціи взяли
участъ и галицкій свяще-
ники — се рѣчь певна —
бо тогдѣ ихъ акція вый-
шлабъ ще бѣльше загаль-
ною, „общою“, а ихъ на-
мѣры булибъ ще лѣпше
укрыты.

На мою думку нѣ галиц-
кимъ священникамъ, нѣ гре-
ко-католицкимъ Русинамъ
въ Америцѣ въ загальѣ, не-
ма чого пхатись туды, де
свои бютъ ся, або круши-
ти копія въ борбѣ за або
противъ о. Годобая. Для
Русинѣвъ греко-католицѣвъ
не буде рѣжницѣ чи епи-
скопомъ стане мадарѣвъ
пряшѣвскій, чи мункачѣв-
скій, хочъ навить и такого
результату годѣ сподѣвати
ся. Найскорше буде такъ,
что, если на конгрессъ збе-
ре ся поважне число людей,

*) Розумѣє ся, что до нихъ
прилучились и тѣ, якімъ ходитъ
не такъ вже дуже о доходки, якъ
о подразнену амбіцію, тай такі
що не понимаютъ ясно sprawy
або абѣтали попросту терори-
зованъ.

то о. Годобая вѣдключить
до краю, его мѣсія тутъ
скѣнчить ся а на его мѣ
сѣ дадутъ якого мадарѣ-
на зъ Мункачѣвъ. Тодѣ
Мункачѣвцѣвъ будутъ без-
печны. Тодѣ они будутъ при-
ходить до Америки на
коштѣ мадарского уряду и
они будутъ побирати тутъ
пенсію вѣдъ мадарского у-
ряду, будутъ збирати гро-
шики и вѣдѣздити назадъ
до краю.

А народъ? — Народъ
буде и дальше удержива-
ти спокойно „превеле-
бныхъ“ и опамѣтаєсь ма-
бутъ ажъ тодѣ, коли буде
— запѣзно.

В.

Р. S. Въ повышій статѣ
высказавъ я выключно лишь
мои личный погляды на сю
справу, безъ намѣру ставити
яку небудь перешкоду до-
брымъ „начинаніямъ“, дер-
жачисъ засады: „Допомо-
жи Боже тому, хто на до-
бре тягне“. Выводы мои
оперты на бѣльш-меншъ
загально звѣсныхъ фак-
тахъ. Що они выйшли ду-
же песимистичны — я сему
не виненъ. Я бы тѣпшивъ
ся, такъ само якъ и кож-
дый другій, еслибъ они
показались въ будущности
неправдивыми и еслибъ
дѣйсно цѣла ся акція под-
нята въ послѣднихъ ча-
сахъ угро-русскими немала
жадныхъ заднихъ цѣлей за
собою а выпливала зъ чи-
стого сердца, зъ правдивого
бажания, подѣспити неза-
видну долю греко-католи-
ковъ на чужинѣ. Та „timeo
Danaos et dona ferentes“.

Рѣвножъ сказавъ я не-
одно горьке слово правды
на адресу угро-русского ду-
ховенства въ Америцѣ,
але оно не повинно за се
гнѣватись. Факты остануть
всегда фактами и угро-
русскихъ священниковъ має
право кождый вважати
такъ довго мадарѣнами, до-
ки не покажутъ на дѣлѣ,
что они Русинами.

В.

**Еще про неюнійныхъ
майнерѣвъ.**

Тисѣтъ майнерѣвъ всту-
пили до юніи за послѣд-
нихъ кѣлька мѣсяцѣвъ. Але
все ще зѣстѣє споре число
тихъ, які не належать до
юніи. Особливо треба те
сказати про свѣжихъ, або
якъ ихъ звать „гринорѣвъ“,
що доперва прийшли зъ
краю. И нема чому диву-
ватись. Чоловѣкъ, що ле-
дѣви приѣде зъ краю не
розумѣє тутешныхъ обста-
винъ. Вѣнъ не знає, що
платню, яку бере за свою
работу и обходжене, якого
дѣзнає вѣдъ своихъ бѣсовъ,
завдячує въ значной мѣрѣ
своимъ товаришамъ юній-
нымъ работникамъ, які не
мало натерпѣлась заки до-
бились того що мають те-
перь.

За те повинно бути обо-
вязкомъ кождого юнійного
майнера, кождого що вже
довше живе въ сѣмъ краю,
пояснити тимъ новоприбу-
вающимъ користи юніи, по-
казати имъ, что 50 центѣвъ
на мѣсяць се не велика
сума въ порѣвнаню до ко-
ристей, які они мають та

что если не будутъ на-
лежати до юніи, то положене
ихъ буде чимъ разъ горѣ-
шатись.

Мы сказали, что поясню-
вати тѣ рѣчи, або попросту
вчати „гринорѣвъ“ є обо-
вязкомъ старшихъ майне-
рѣвъ и оно справдѣ такъ
є. Подумайте лѣше, что
еслибъ мѣжъ вами не было
жадного неюнійного майне-
ра, то вы певно достали
бы 8 годинный день праці
и добились признаня юніи.
А хтожъ не хотѣвъ бы ро-
бити вмѣсто 9 лѣтъ 8 го-
динъ на день и то за ту
саму платню? Або хто зъ
васъ не хотѣвъ бы, чтобы
комуністы признали юнію,
чтобъ зъ юнією робили что
кѣлька лѣтъ згоду? А-
джежъ черезъ се наставъ
бы конецъ усякимъ страй-
камъ, люде були бы пев-
нѣйшій своего зарѣбку, свои
будучности и нѣхто не бо-
явъ бы ся, что ось може
буде страйкъ або что, або
что его дармо зъ работы
выкинуть.

Хто якъ хто, але вы са-
мѣи, особливо вы старшій
майнеры винны тому, что
юнія не стоитъ такъ крѣп-
ко и не зробила ще для
работниковъ того что по-
винна. Бо если зъ васъ де-
котрѣ вѣдносятъ ся обоят-
но до юніи, нѣ належать
до неѣ, або хочъ належать,
але не платятъ въ часъ свои-
ихъ вкладокъ або не хо-
дѣть на мітинги, то які
же зъ васъ примѣры могутъ
собѣ брати молодшій або
тѣ, что доперва зъ краю
поприходили? Що бѣльше,
деякі зъ чайнерѣвъ сами
опукують гринорѣвъ. Чи
се гарно, чесно, справед-
ливо? Чи може тодѣ гри-
норѣвъ мати до такого май-
нера довѣріє? Тай якъ
можна жадати справедли-
вости вѣдъ компаніи, если
мѣжъ вами самими не буде
справедливости? Мѣжъ ро-
ботниками повинна бути
любовь, згода, справедли-
вѣсть а тогдѣ буде и ед-
нѣсть взаимна и довѣріє и
тогдѣ и юнія буде сильна
та зможе выбороти для
васъ все что вамъ належитъ
ся. Тожъ еще разъ повто-
ряємъ: старайтесь, щобъ
мѣжъ вами не было ни од-
ного неюнійного майнера,
породѣть ся зъ усьми ла-
годно, справедливо, честно,
а тодѣ будучность ваша
запѣвнена.

**Положене селянства
въ Росіи.**

Въ сѣи часы въ Росіи най-
бѣльшу увагу звертають
на себе великія заворуше-
ния и розрухи селянъ. Се-
лянство єсть наибѣльшій
нѣйша кляса населеня Ро-
сіи; селянъ бѣльшко 80 ми-
ліонѣвъ, а всего населеня
130 миліонѣвъ. И изъ усьхъ
безправныхъ російскихъ
подданцѣвъ селяне были
наибѣзправнѣйшими. Землѣ
имъ при высеню крѣпач-
тва было дано такъ мало,
что вони не годѣи были
удержувати себе зъ неѣ и
мусѣли робити на панъ-
скихъ ланахъ. Кромѣ того,
за ту землю, яку вони до-
стали, вони мусѣли выпла-
чувати и не толькѣ вар-

тость землі, а і процентів на її вартість. Мало того позаяк цїна на землю що року росла, то по мїрї того уряд збільшував і що річний виплатки селян за землю. За 40 років цїна на землю зросла більш як в десять раз: відповідно тому зросли і щорічні виплатки селян. Ще в 1902-омь році на землемір з'їзд було зазначено, що селяне вже тричі виплатили ту землю, якою вони користаються. Але крім виплатки, селяне платять ще і всім другім державній і земській податки за землю.

Особливо прикрим зроби́в станови́ско селян царь Олександр III. Вонь видав для селян окремі закони, котрі робили їх людьми безправними, і віддавав їх цїлком в руки панів. Вонь позбавив селян права користати своїми сім'ями землею і грошми і самим полагоджувати свої сім'ї справи. Для селян був заведений окремий суд, котрий був в повній залежності від дїдичів; для селян нав'язували були заведені карні тїлесні (бичи); всі ті мїроприємства царя Олександра III, створили для селян таке положення, котре мало чим відрізнялось від крїпацтва. Подібно було до того, як би цар хотїв знов завести крїпацтво, і ходила поголовка, що остатню метою усіх тих мїроприємств царя єсть заведення крїпацтва. Старі люди, котрі ще пам'ятали крїпацькі часи, казали, що в найгірші часи панщини було краще, ніж в часи Олександра III. Загалом селянства був доведений до того степеня убогості, що оно мало чим відрізнялось від жеврацтва.

На з'їзді земцїв в 1902-омь році прикрість матеріального стану селян була скарикована слїдуючими словами: „Селяне платять ріжних податків та викупних більш, ніж їх земля дає їм доходу, і щоби вирівнювати свої довги в державну касу, мусять періодично голодувати“. І дійсно, годод цїлих губерній в Росії і до того часу єсть цїлком звичайне з'явлення. Від сталого недоїдання мільйонів людей появилися як прикмети дегенерації нації, себ-то почала псувати ся порода людей. Найвидатніший російський генерал Драгомиров писав в військовій часописі, що вонь завважає в Росії дуже сумне з'явлення, а власне, що до війська приганяють новобранців що-ни-рідь і слабійших. Як на причину того здрібнення людю, Драгомиров вказував на лихі матеріальні обставини селянства, у котрого останніми часами чистий життєвий хліб, без примішань товстодорожньої кори з дерева, та конопляний олії

вважалися за ласощі. До всього того між селянством панувала і старинна відстаюваність по аморальній безпросвітній темноті духова. Попи заводили правду, так звані „церковно-приходські“ (парохіальні) школи, але в тих школах дітей більш задурували, ніж навчали чому-небудь доброму. Відсутність просвіти між селянством перешкождала їм зрозуміти причину свого прикрого стану і брати способів до помсти собі. В той час, як мїський робітники, не вважаючи на заборони, організували ся, заводили тайні гуртки самоосвіти, страйкували, демонстрували і в ріжні способи силували ся поліпшити своє положення. — Селянство, можна сказати, спало мертвим сном. Вони бачили, що на них, як і з торби сыплеть ся одно лихо за другим, чули, що по них плечак гарцюють кулаки, але не знали, звідки те лихо приходить, чи то кулаки. Попи їм казали, що все від Господа Бога милосердного. Вони вірили поам в цїм, а також і в тому, що цар дає про їх добробут, і всі свої надії спокладали на царя. Між селянством сильно розповсюджені ріжні легенди про царя, і відомо, з якого жерела походять ті дурниці. Найбільше розповсюджена легенда про „Золотий плужок“. Зміст її той, що цар разом з мужиками (хлопами) вижене всіх панів з краю, а землю їх відбереть і поділить між мужиками, що цар уже зробив собі і золотий плужок, котрим вонь сам буде рїзати землю, і що як уже там плужком проведе межю, то та межа лишиться за всім, і ніхто ніяк не сміє її порушити. Були такі, котрі говорили, як і виглядає той плужок, бо вони его бачили, як служили при війську. І що все це має стати ся дуже скоро: не сьогодні-завтра. Ця і другі подібні легенди створювали між селянством довіру до царя і надію, що їх положення скоро поліпшиться. Коли ж голод і страшна нужда доводили їх до розпуки і повставали селянські заворушення і розрухи, і коли на село приходили губернатори з козаками і в імени царя страшно катували хлопів і знущали ся над ними, то і тоді селяне все таки не кидали думки про добрий замїр царя відносно них. Вони говорили, що це пани роблять без волї царя на те, що цар не знає про те, говорили навіть, що пани увязнили царя і примушують его підписувати ріжні укази, які вони сами пишуть. У скільки загалом селянства єще неосвічений і яку дику форму приймають селянські заворушення, можна бачити

із сучасних розрухів селян в Росії. Хоч на Україні селянство уже давно взяло ся до організованої боротьби, але більшість селянства, особливо в центральних і північних губерніях, все ще лишає ся далеко не організованою масою.

Подїї в Росії.

Об'їздки царя розширити виборче право на більш верстви суспільності і надати ще деякі пільги народам зовсім незаспокоєним робітників, котрі, як висловились їх проводирі, „чекають фактів, а не слів“. Заледви скінчив ся останній масовий страйк, як робітники почали готувати ся до нового постання, котре, як заявляють проводирі робітничої партії, має бути далеко більшим і грізнішим, ніж усі попередні битви пролетаріату з урядом. Повстане те призначено на час відкриття національного зібрання, себ-то в січні слїдуючого року, і удїл в ньому візьмуть не лише мїський робітники, але також і багато матрозов і жовнїрів і селян, серед котрих робітники почали вже широку агітацію, і організують їх до боротьби з урядом. В багатьох повітах південної Росії (на Україні) хлопів з'організований о стільки добре, що кожної хвилі готові покинути роботу у дїдичів. В центральних губерніях, де тепер починає ся сильний голод близько п'ятинасти міліонів селянства, агітація страйком робить сильний вплив, і як що тільки загальний страйк охопить широкі верстви селянства, російський уряд буде в безнадійному положенні.

Тільки, здаєсь, селянство не буде чекати загального страйку, бо неорганізований селянський розрив в ріжних частинах Росії щодень ростуть і приймають грізнішу форму.

З губерній в області річки Волги приходять щораз нові вїсти про широкі розрухи. Селяне рабують майно дїдичів, палють їхні двори і землі дїлять між собою. Дїдичі з своїми родинами тікають з сел і ховають ся по мїстах. Подорожоване по селах стало небезпечним і в декотрих мїсцевостях цїлком неможливим. В мїстї Борисоглібськ, Тамбовської губернії, куди утїкло багато дїдичів з сел, боять ся, що селяне нападут на мїсто. Були бійки з військом, при чїм убито було більш, як 100 душ. Подібні-ж вїсти приходять з декотрих північних і південних губерній. Уряд силую ся подавити повстання, то силою, то ласкою; з одного боку зав'язує військовий стан по губерніях, охоплених розрухами, а з

другого надає ріжні пільги селянам.

Недавно цар видав указ, яким викупні виплатки селян за землю зменшують ся на 1906 рік на половину, а по 1906 році мають бути цїлком скасовані.

Як, звичайно, між селянством не бракує ріжних дурних поголосок.

В одних мїсцевостях селяне говорять, що цар звелїв селянам поубивати усіх дїдичів і забрати їх майно собі. В других, що цар разом з панами хоче знов завести крїпацтво. Між донськими козаками ходять поголоски, що Вітте разом з жидами увязнили царя і 10 тисяч козаків забрали ся і пустили ся в подорож до Петербургу увільняти царя.

Сильний робітничий і селянський рух немало настрашав земцїв-лібералів, котрі як раз тепер зібрались на конгрес в Москві, щоби виробити програму сім'її дїяльності. На конгресі піднялись гарячі дебати при обговорюванні питання, як земцї мають відносити ся до сучасного уряду Віттого. Більше поміркувана частина земцїв, переважно представники багатих дїдичів, стояли за те, що треб задовольнити ся об'їзками царя і усіми силами підпирати уряд Віттого в справі заспокоєння краю. Другі-ж стояли за те, щоби домагати ся загального, виборчого права і скликання Національного Зібрання, кару губернаторів тих губерній, де були допущені бійки війська з народом і амнестії усіх „політичних“ в'язнів, зам'їр-ж більшості підтримувати Віттого вони називають „подлою зрадою“ справі народної боротьби за волю. В рїшті рїшті, конгрес прийняв слїдуючу резолюцію: „З огляду на те, що царський маніфест задовольняє усі бажання, які були висловлені на земському конгресі попереднього року, і що надане народам спомнянутих в маніфесті свобод абсолютне єсть необхідним для заспокоєння краю, конгрес заявляє, що вонь цїлком годять ся з цими основними засадами конституції. Відв'язальність за здійснені програму лежить на кабінеті міністрів. Конгрес єсть певний, що кабінет може рахувати на допомогу з боку більшості земства і мїських рад до того часу, доки кабінет буде тримати ся шляху здійснення об'їзаних в маніфесті реформ, але кожде відхилення від того шляху встрітить рішучу опозицію“. Що до Віттого, то вонь згоджуєть ся на димісію шістьох губернаторів, котрі, дійсно і були призначені зрівняти 23-го падолиста. Згоджуєть ся Вітте також на загальне виборче право: по мїстах

безпосереднє, а по селах посереднє, на зразок австрійської системи. Але не хоче згодити ся на надане селянам безпосереднього виборчого права і на амнестії тих політичних в'язнів, котрі убили кого небудь з виспих, або вчинили які другі „тяжкі злочини“, як висловлюєть ся Вітте.

Петербург 27 падола. Російські моряки збунтовались в Суботу в Севастополі (порт на Чорному Морю). Один р'егімент (Брестський) убив капітана і зранив адмірала, але опісля просив помішувати в коменданта флоту. Бунтовники заарештували коменданта форту і шістьох офіцерів, опісля парадували з робітниками по мїстї. Їм приоб'їзали помішувати моряки з кораблів: Пантелеймонь (давнійше Патьомкін) і Очаков. Для подавлення бунту викликано військо з недалекого Симферополя. Бунтовники жадають, щоби об'їздки царя були сповнені. Боят ся, що бунти в армії будуть дальше ширити ся.

Проводир земств перейшли на сторону Віттого. На царя напірають, щоби підписав конституцію. Уряд видав погрозу, що тих, хто намовляє до страйку, буде дуже строго карати. Скликає Думу відложено. Жовніри, бувши плінні японські, повернувши до Владивостока збунтовались, убили 2 офіцерів а 5 покалчили. Лїнєвич подавляє бунти в манджурській армії страшним розливом крові. Між іншими казав вонь розстріляти 42 офіцерів. В Москві ширить ся страйк, навіть служба домашня і фїрмани страйкують. Товня рабує і нищить фабрики, приватні дома і державні склади горївки. Державний дохід з Ваку зовсім упав, О деса звідки ввозили найбільше збїжа, спить спокійно. Положене Росії з дня на день чим раз погіршає ся.

Допись.

3 Holyoke, Mass.

Баль.

Довідавшись про баль в Holyoke, Mass., аж підскочив ем з радости, що в такім короткім часі Русини з Holyoke з'організувались. На баль були Русини, Поляки, Литвини а навіть трапили ся і Англичани; досить що було до 200 людей і файно ся обходило без жадної сварки і клопоту. Тільки один з піддирчистим носом Ляшок хотїв зробити встид нашим Русинам, але ему ся не вдало; поставив капелюх на лїве ухо і пішов собі у свою дорогу, а решта всі гості бавили ся дуже файно. Не мило вражало тільки те, що декотрі Русини пожидали собі язика в чужих людей, в Мазурів, котрі нераз насміють ся з такого Русина, що калічить чужим язиком свою

мову. Наверіть ся братя, покиньте навичку, котрої навчили вас старі хуви, ще бороні Боже бути Русинам в Holyoke-у. Єсть тут досить Русинів, тільки ся тримють ходячого Ляха. Пару років тому незнайшов я тут ані одного Русина, а тепер дали ся чути Угорці і Галичани і беруть ся до роботи при помочи п. М. Белі. Заложили тут маленьке братство св. Йоана Хрестителя, котре дуже красно ся розвиває. В протягу 4 місяців має до 25 членів, а зразу не було їх лише 5 людей. Допоможи їм Боже до других 4 місяців, щоби мали чотири рази тільки, як мають тепер.

Гість І. Я.

ВИКАЗ ЖЕРТВ на „Народний Фонд“ в Америці.

1) Priceburg, Pa. На хрестинах у Юрка Фалата зібрав Андрій Гальчак \$1.60 на Нар. Фонд. Честь родичам а народженому хлопцеві многа літа! Андрею Гальчакowi за его труд а щирим жертводателям най Господь стократно надгородити.

2. Hazleton, Pa. На іменинах у Дмитрія Землеуха зложили его гості слїдуючі жертви: по 25 ц.: Ф. Поливка, Дм. Землеух, Фр. Гортняк, Н. Добровольський, Ю. Піріг, Он. Вістовський, Андр. Целехач; по 10 ц.: Н. Трим, К. Пенц. Разом \$1.95. — Зібрав Ф. Поливка. — Многа літа солєнізантові і гостям! Дай Боже аби кожді іменини так красно обходили наші рускі патріоти!

3) Jersey City, N. J. На хрестинах Михайла Клявца зібрав Григорій Ференц \$4.30.

Многа літа Народженому. Родичам. Гостям і Колекторам!

За Народний Комітет:

о. Іван Велигорський, секретар.

ОГОЛОШЕННЯ

На основі ухвали з дня 14 Новембра с. р. подає ся до загальної відомості всім Ньюйоркським Русинам а іменно членам Руско Робітничого Клубу, котрий з'організований зістав дня 11. Марця 1905, що Головний Мітинг відбуде ся дня 16. Децембра с. р. в Гармонії Гали 46 Евеню А. Нью Йорк. На мітингу буде зложено справозданє фінансове і відбуде ся Головний вибір Комітету. Буде припинати ся також нових членів, котрі за вплатою 25 цнт. вписового і 15 цнт. місячного будуть могли мати вже зараз повне право забирати голос в виборах.

За Комітет:

Андрей Кашинський, кас.

Григорій Блімкович, секр.

СМІШНЕ.

— Ты, замороко, тобї не встыдно вертати домів по півночі і будати порядну жїнку, — сварить жїнка свого підмеленого чоловіка.

— Ех, жїночко, — відповідає муж — як би ты була порядною жїнкою, то не починалаб ще по ночах сварити.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головний } КОНСТ. КИРЧОВЬ,
председатель } 140 Essex Str.
Jersey City, N. J.
Головний } С. ЯДЛОВСКИЙ
секретарь } Box 76,
Jersey City, N. J.
Головний } АЛЕК. ШАРПОНЬ,
касирер } 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ вступники:
Место-председатель.....С. Митренко
OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря.....Иос. Бульчиний
BALTIMORE, Md.

Заст. касирера.....А. Яковичъ
MC ADAM, PA.

Радий:
А. Вавельский.....St. Louis, Mo.
А. Семанский.....Trauger, Pa.
К. Кобанъ.....Olyphant, Pa.
А. Сорока.....Plymouth, Pa.
Иванъ Парильякъ.....Terryville, Conn.
Ив. Сенько.....Jessup, Pa.

Ихъ вступники:
Ив. Писпанко.....Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровский.....Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:
О. А. Улицкий.....Ansonia, Conn.
Мих. Турковский.....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa.

Головний організаторъ:
о. Н. Підгорецкий Box 543, South Fork, Pa.

Важне.

для П. П. Секретарѣвъ
Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що въ грошѣ належачі до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выпи-сые ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписанный money-order або чекъ не посылае ся до Голо-в. Касирера, але вразъ въ выказахъ до Голов. Секре-тара. Головний секретарь опосля відсылае ихъ до Голо-в. Касирера.

С. Ядловский,
Голов. Секретарь.

Вѣдѣзвѣ.

Вывае ся всѣхъ пп. се-кретарѣвъ „Союза“, котрі ще не заплатили за кален-даръ въ 1905 р., чтобы сей-часъ послали належитость за розпроданій календаръ на адресу Rev. N. Stru-tynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J. Нерозпроданій календаръ просимъ поки-що еще переховати у себе и не відсылати, поки не дасть ся знати о томъ въ „Свободѣ“.

Вѣдѣ головнаго Уряду „Р. Н. С.“

К. Кирчовъ председатель.
С. Ядловский секретарь.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

ИВАНЪ МОХНАЧЪ,
членъ Р. Н. Союза, вѣд. 7 McAdoo, Pa., упокоивъ ся 27-го Октября б. р. Небѣ-щикъ похоронивъ въ Угорщи-ны, села Мезе Лаборчи, стол. Земплинъ.

ПРОКѢПЪ МАЛИНЯКЪ,
членъ Р. Н. Союза, вѣд. 1 Shamokin, Pa., упокоивъ ся 3-го Навембра б. р. Небѣ-щикъ похоронивъ въ Галичи-ны, села Снѣтница, пов. Грибѣвъ.

Вѣчная память!

Перестали бути членами
Р. Н. Союза.

В. З. Тиливский Михайло
В. 6. Стойка Михайло
Романъ Юрко

В. 12. Лутакъ Дмитро
Корень Филиппъ
„ Харитина
„ Иванъ
„ Петро
В. 19. Механъ Михайло
Кашничъ Тимко
Даншаничъ Андрей
Милянъ Япко
В. 25. Гараузь Михайло
Марусеничъ Михайло
Филиппъ Андрей
В. 31. Валко Иванъ
В. 36. Пелешъ Марія
„ Митро
„ Андрей
В. 49. Дѣдечий Иванъ
В. 51. Шкампла Иванъ
В. 53. Крѣль Василь
Карлицкий Юрко
Задорожный Иванъ
В. 62. Ясѣньский Андрей
Фекула Михайло
В. 63. Петрилякъ Пайза
В. 71. Ковачъ Антонъ
Кубицький Ирихъ
В. 80. Клованичъ Юрій
Клованичъ Иванъ
Качайло Василь
В. 82. Станѣславъ Юрко
Шумовский Гриць
В. 85. Вѣстовский Онуфрій
Юришинъ Дмитро
Рупъ Станѣславъ
Стахура Гриць
Динда Яковъ
В. 99. Гавловский Войтѣхъ
В. 107. Зубѣйка Никола
В. 112. Лисакъ Дмитро

Въ той рубрицѣ будемъ подавати имена всѣхъ, хто выступивъ въ Р. Н. Союза, умеръ або оставъ вымазанный въ наслѣдокъ неплаче-ня припадающихъ на него вкладокъ.

III. секретарь Союза звалитъ подавати намъ докладно, послѣ каждого мітингу, имена тихъ, котрі перестали бути членами Р. Н. Союза.

Ч. 699. КВИТЪ \$22.00
на двѣдцѣ два доллара, котрі Павло и Катерина Капецъ отрима-ли яко посмертну запомогу по доныцъ Аннѣ въ головной касы Р. Н. Союза въ Америкѣ.
Glen Lyon, Pa., Nov. 20, 1905.
Павло Капецъ.
Свѣдѣки { Петро Дубецъ,
Илько Сеньчакъ,
Микита Сѣйчакъ, предс.,
Лешко Фринцко, секретарь.

Ч. 700. КВИТЪ \$63.00
на шѣстдесятъ три доллара, котрі Братство св. О. Николая въ Пите-бургъ отримало яко часть коштовъ похоронныхъ по пок. членѣ Иванѣ Романецкомъ въ головной касы Р. Н. Союза въ Америкѣ.

Питебургъ, Па, дня 20. 11, 1905.
За Братство св. О. Николая:
М. Стефановичъ,
Николай Войтовичъ, предс.,
Михайло Дмитровъ, секрет.

Ч. 704. КВИТЪ \$600.00
на шѣстсотъ долларѣвъ, котрі п. Анна Гудакъ отримала яко посмерт-ну запомогу по мужу Иванѣ въ головной касы Р. Н. Союза въ А-мерикѣ.
St. Clair, Pa., Nov. 21, 1905.
Анна Гудакъ.
Свѣдѣки { Стефанъ Бакъ,
Юр. Полянскій,
Г. Теленъ, председатель,
Кирилянъ Степъ, секретарь.

Ч. 706. КВИТЪ \$200.00
на двѣста долларѣвъ, котрі п. И-ванъ Баранъ отримавъ яко над-звычайну запомогу за утрату од-ной ноги въ головной касы Р. Н. Союза въ Америкѣ.

Иванъ Баранъ.
Свѣдѣки { Павло Митренко,
С. Ядловский,
Кондратъ Сандовичъ, предс.,
Стефанъ Балакука, секрет.

Рухъ

въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

РОЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства Пр. Бог., вѣд. Союза 86, въ Олифантъ, Па., вѣдѣла ся въ Недѣлю дня 24-го Децембра о год. 1-ой пополудни въ руской школь-ной гали. Хто не явить ся на той мітингъ безъ важной причины, за-платитъ кары 50 цент. а уряд-никъ 1 доллара. На томъ мітингу буде выбирати ся новый урядъ на рокъ слѣдующій, 1906 и будутъ читати ся доходы и розходы въ цѣлого року. Хто еще не выпла-тивъ своего довгу, нехай заплатитъ теперь, чтобы не вѣдѣла въ на рокъ будучій. Упоминаю васъ пп. братья, чтобы съте каждый прибули въ означенный часъ.

Иванъ Коцанъ, председат.,
Семанъ Митренко, касиреръ,
Николай Рибчакъ, секрет.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Питсбургъ, Па. буде принимати до братства на ро-чнѣмъ мітингу дня 10-го Децем-бра безъ вступного.

Урядъ Братскій.

РІЧНИЙ МІТИНГЪ

братства св. О. Николая в Тей-лор, Па. вѣдѣла ся дня 10-го Децембра. На той мітингъ прошу най явить ся каждый членъ брат-ства. На тім мітингу буде здане касовое справоздане за цѣлий рік, буде вибирати ся новый урядъ брат-ства и будутъ принимати ся нові члени безъ вступного. Нагадую членамъ, чтобы виповнили свій довгъ аби не остав на 1906 рік. Если еще есть в околицы Тейлор такі люди, що не належать до жадной організації, прошу звернути ся до нас, ми щиро вас приймем.

Иосиф Сенюк, секретаръ братства.

РОЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства св. Петра и Павла въ Dunlo, Pa., вѣдѣла ся дня 10 Децембра 1905 о повѣ до першом пополудни въ домѣ п. Андрѣя Цин-гель. На томъ мітингу буде про-читанный рахунокъ доходу и розхо-ду за цѣлый рокъ, буде выби-ратись новый урядъ и принимати новыхъ членѣвъ. Хто безъ важной причины не явить ся на мітингъ и не вырѣвнае своего довгу, запла-титъ 1 дол. кары.

За Урядъ братскій:

Юр. Пучанъ, председатель,
Андр. Цингель, секретарь.
Мих. Мигалъ, секретарь.

ВАЖНЕ

для всѣхъ членѣвъ бр. св. О. Ни-колая въ Пертъ Амбой, Н. Дж. вѣдѣлаъ Союза 91. Дня 10-го Децембра 1905 вѣдѣла ся ро-чнѣмъ мітингъ нашего братства о 2-ой годнѣ пополудни. Котрый членъ, не прийдѣ на мітингъ заплатитъ 1 доллара кары а урядникъ 2 дол.

На томъ мітингу будемъ принимати новыхъ членѣвъ до братства безъ вступного, здавати ро-чне справо-здане и выбирати новый урядъ. Братья, каждого дня калѣчнѣ васъ, тожь користайте ся доброй нагоды а вступайте до братства и до „Союза“.

М. Ваверчакъ, предс.,
К. Шкурать, секрет.

БРАТСТВО

Успенія Пресв. Богородицѣ въ Нортгемптонъ, Па. вѣдѣлаъ Сроуза 33, выбрало на мітингу 29-го Октября 1905 слѣдующій новый урядъ: Г. Онушакъ, председатель; Н. Мильо вступникъ; М. Лука-човский, секретарь братскій; Т. Ро-коцкий, вступникъ; Н. Олекса, ка-сиреръ; М. Миланъ, гесходаръ; М.

Петричъ, секретарь Союза; Ив. Харкавий, вступникъ; контрольный комисіа: Й. Геренда, Т. Федко, М. Ченелакъ, Ст. Будіасъ; Ив. Дом-бровский, дверникъ и посланецъ. Дозорѣ хорыхъ: Ив. Харкавий, М. Мильюшинъ, П. Шиска, Ф. Бостила, А. Волянскій, М. Гвѣзда.

Братство має въ касѣ готовки 1.197.16 дол. и цминтаръ варто-сти 3.500.00 дол. Цѣлый брат-скій мастокъ вартуе 4.697.16 дол., славомъ чотиры тысячѣ шѣсть сотъ девѣдѣсѣть сѣмъ долларѣвъ и 16 центѣвъ.

Всякі дописи дотичачі секретара Союза треба высылати на адресу: Michael Petrick, Box 48, Northampton, Pa.

БРАТСТВО

Успенія Пресв. Богородицѣ въ Allegheny, Pa. вѣдѣлаъ 56 Р. Н. Союза, повѣдомляе всѣхъ сво-ихъ членѣвъ, що ро-чнѣмъ мітингъ того братства вѣдѣла ся дня 10. Грудня. Всѣ члени того братства мають явити ся въ мітинговой гали точно о годнѣ 1-ой попол. подъ карю 1 доллара, а вѣдѣла наступитъ:

- 1) Справоздане касовое приходу и розходу за минулый рокъ;
- 2) Спростоване всѣхъ важныхъ справъ братскихъ, котрі вѣдѣ до-шого часу затримані;
- 3) Выборъ нового уряду на 1906 рокъ;
- 4) Принимане новыхъ членѣвъ безъ вступного;
- 5) Вырѣвнае всѣхъ довгѣвъ братскихъ и Союзныхъ. Такожъ каждый членъ має заплатити 25 цент. на жел. фондъ приписанный статутами Р. Н. Союза;
- 6) Ухвалы на рокъ 1906.

Братья, зойдѣте ся якъ найчи-сленнѣйше.

Урядъ братскій:

М. Турковский, предс.
Павло Каршневичъ, секр.
Иосифъ Драганъ, кас.

РОЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства св. Василія. вѣд. Союза 19, въ Прайсбургъ, Па. вѣдѣла ся въ Недѣлю 17-го Децембра о 1 годнѣ пополудни. Хто не я-вить ся на мітингъ заплатитъ ка-ру \$1.00. Каждый членъ має вы-рѣвнати свой довгъ. Буде ся чи-тати ро-чнѣмъ доходъ и розходъ и выбирати новыхъ урядниковъ на рокъ 1906. Мітингъ вѣдѣла ся въ Руской Школьной Гали въ О-лифантъ, Па. Прошу всѣхъ бра-тѣвъ явити ся на той мітингъ. Напоминаю васъ дорогі братья, ко-трі не належите вѣдѣ, приступай-те до братства и до Р. Н. Союза. Недавно тому убивъ трѣхъ одного Русина а другій самъ умеръ, а по-хоронити не було за що, а жѣнка плаче въ дѣточками горкими сле-зами. А вы Русины все камѣнно сердце маєте, до руской організації не належите.

Ст. Сисакъ, секретарь, Box 220.

БРАТСТВО

св. Володимира въ Elizabeth, N. J., вѣдѣлаъ Р. Н. Союза 65, буде принимати въ мѣсяцѣ новем-брѣ и децембрѣ новыхъ членѣвъ, маючихъ вѣдѣ 16 до 30 рокѣвъ безъ вступного, а вѣдѣ 30 до 40 за половину вступного, коли здорові хлопцѣ. Кромѣ того, за-прошуемо всѣхъ членѣвъ прийти на ро-чнѣмъ мітингъ, котрый має бути въ першу недѣлю мѣсяца децембра о 3-той годнѣ пополудни въ галѣ Войтка Матера, 48 Washington Ave. А до Рус-кого Народного Союза будемъ при-нимати послѣ статутѣвъ Союза. Нагадую, чтобы члены платили свои довги, инакше разубавъ брат-ства не можѣт бути приведенъ въ

порядокъ на ро-чнѣмъ мітингъ. Кромѣ того, запрошуемо всѣхъ Русинавъ въ околицѣ Elizabeth. N. J., котрі не сѣтъ еще забезпечені въ жадной організації, чтобы явили ся на мітингъ въ Новембрѣ або въ Децембрѣ и мы ихъ приймемо до нашего братства.

А. Явилякъ, предс.,
С. Крупей, секр.,
І. Кухаръ, касиреръ.

ВАЖНЕ

для всѣхъ членѣвъ братства
св. Йоана Христителя
въ Бофало, Н. Й.

Дня 3-го грудня того року буде ро-чнѣмъ мітингъ братства. Длятого повѣдомляю, чтобы всѣ члени были присутными на томъ мітингу. Ко-трый членъ не прийдѣ, кромѣ тихъ що мешкають въ Канадѣ, запла-титъ 1. доллара кары. Мітингъ розпочне ся о 1-ой годнѣ пополудни. На томъ мітингу будемо выбирати новый урядъ и рахувати касу а такожъ книжки доходу и розходу за цѣлый рокъ. Кромѣ то-го, прошу всѣхъ повыплачувати свои довги, чтобы на 1906 рокъ не лишало ся жадного довгу. Тамъ же будемо приймати новыхъ чле-нѣвъ до 35 лѣтъ безъ вступного, а одъ 35 до 42 за повѣ вступ-ного. Отже прошу всякого, хто ще не належитъ до жадной організації, зголосити ся на томъ мітингу, а мы радо приймемо усякого честного Русина. Незабудѣте той організації до якои належите, бо чоловікъ не знае, коли Богъ ему смерть по-шле и треба бути въ кожѣй хви-лѣ готовымъ до того, чтобы не прийшлося вамъ, лишати жѣнку и дробныхъ дѣточокъ безъ жадной запомоги.

Дн. Котелець, председатель,
Н. Лещинский, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членѣвъ нашего братства св. Ап. Андрея въ Бреславъ, Па. вѣд. Союза 30, що ро-чнѣмъ мітингъ вѣдѣла ся дня 3-го Децембра. Мі-тингъ почне ся о другой годнѣ пополудни слѣдующимъ порядкомъ: Перше буде ся принимати новыхъ членѣвъ до братства за \$1.50 вступного а до Р. Н. Союза послѣ статутѣвъ; друго, буде справоздане касовое въ доходѣвъ и розходѣвъ за цѣлый рокъ; трете, буде выбирати ся новый урядъ на рокъ 1906 и порѣшати другі важні справы. Напоминаю всѣхъ членѣвъ, чтобы ся зойшли на той мітингъ и вы-рѣвнали свой довгъ якъ до брат-ства такъ и до Р. Н. Союза, що-бысьмо всѣ книжки и касу могли передати новымъ урядникамъ въ порядку. Напоминаю такожъ всѣхъ, що каждый членъ въ мѣсяцѣ Де-цембру має заплатити 25 цент. на желѣзный фондъ. Котрый членъ безъ важной причины не появѣт ся на той мітингъ, заплатитъ кару 50 центѣвъ а урядникъ \$1.00.

Панько Леньо, секретарь.

РОЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства св. О. Николая въ Пите-бургъ, Па. вѣдѣла ся дня 10-го Децембра. На той мітингъ має я-вити ся каждый членъ братства. На мітингу буде здано касовое спра-воздане за цѣлый рокъ, буде ви-бирати ся новый урядъ братства и будутъ принимати ся нові члени. Нагадую всѣмъ, хто ще не выпла-тивъ своего довгу до братства, що-бы не вагавъ ся и не лишавъ дов-гу на 1906 рокъ. Всѣхъ Руси-нѣвъ въ околицѣ Питсбургу, котрі ще не належать до жадной органи-зації, прошу прийти на нашъ мі-тингъ и зголосити ся, а мы радо приймемо усякого честного краина. Памятайте, що наше братство есть найстарше и наибольше на цѣлу

околицю Питсбургу. Хто ще не має братской шапки най зголосити ся до председателя и достане свою шапку. Мітингъ почнет ся о повѣ на другу годину.

о. Н. Стефановичъ, гол. предс.,
Н. Войтовичъ, председатель,
Ив. Крейничинъ, касиреръ.

ЧИТАЙТЕ ВО ВАЖНЕ.

Братья Русины въ Монесенъ, Па. и поза Монесенъ. котрі належите до братства св. Йоана Крестителя у Монесенъ, Па., вѣдѣлаъ Союза 62, подаемо вамъ всѣмъ до за-гальной вѣдомости, що въ мѣсяцѣ Децембру вѣдѣла ся ро-чнѣмъ мі-тингъ, на котрый всѣ члени ма-ють ся появиати безусловно. На томъ мітингу буде въ цѣлого року справоздане доходѣвъ и розходѣвъ и буде выбирати ся новый урядъ. Кромѣ сего будемо принимати но-выхъ членѣвъ и полагоджувати другі важні справы. Если кто не прийдѣ на мітингъ, подѣлае каръ \$1.00. Мітингъ розпочне ся о 1. годнѣ пополудни въ другу Недѣ-лю по першомъ, на 3-той улицѣ, въ Итальянскѣй Гали.

И. Малютинъ, председатель,
Д. Федорчакъ, секретарь,
Й. Феданъ, касиреръ.

РОЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства св. О. Николая въ О-борнъ, Н. Й., вѣдѣлаъ Союза 38, вѣдѣла ся дня 3-го Децембра о 1-ой годнѣ пополудни въ церков-ной Гали. На томъ мітингу буде прочитанный доходъ и розходъ за минулого повѣ року; такожъ буде-мо выбирати новый урядъ и при-нимати новыхъ членѣвъ безъ вступного. Напоминаю васъ всѣхъ братѣвъ не лишѣ тихъ, що мешкають въ Auburn, N. Y., але и тихъ що бувають по ич-ихъ плейзахъ, чтобы явили ся на мітингъ подъ карю \$2.00. А хто ще не належитъ до брат-ства анѣ Союза, нехай сейчасъ приступае, бо тодѣ коли прийдѣ на чоловіка хвороба або смерть — буде вже за позно.

За Урядъ Братства.

Мих. Полянскій, председат.,
Вас. Базарникъ, секретарь.

РОЧНЫЙ МІТИНГЪ

братства св. Арх. Михаила въ Caponsburg, Pa., вѣдѣ. Союза 84, вѣдѣла ся въ Недѣлю 3-го Децембра о 1-ой годнѣ пополудни. Хто не явить ся на той мі-тингъ, заплатитъ кару послѣ ста-тутѣвъ. Каждый членъ має вырѣ-нати свой довгъ. Буде ся читати доходъ и розходъ и выбирати но-выхъ урядниковъ на рокъ 1906. Мітингъ вѣдѣла ся въ Руской Гали п. М. Берды. На томъ мітингу бу-демъ принимати такожъ новыхъ членѣвъ до братства послѣ стату-тѣвъ. Не вѣдѣлайте, братья, що еще маєте часть, бо вже теперь налѣгша пора. Не вымавайтесь, що не маєте грошей, бо работа иде добре тожь каждый при грей-цари. Лишь 70 центѣвъ на мѣ-сяцъ а не дай Боже чого злого, то лучше зыскаете за ті центы що заплатите до братства и до Союза, якъ колибысьте ихъ въ кишени держали.

Урядъ Братства:

М. Берда, председатель,
В. Сичъ, секретарь,
М. Малинякъ, касиреръ.

ЗА ПОЛОВИНУ

вступного буде принимати новыхъ членѣвъ братство св. О. Николая въ Wilkes-Barre, Pa. въ мѣ-сяцѣ Грудня. Мітингъ вѣдѣлають ся всегда въ першу Недѣлю по 15-омъ. — Михайло Годованскій, секретарь.

РІЧНИЙ МІТИНГ

братства св. Арх. Михаїла, в.д. Союза 54 в Теттсвилл, Конн. в.д.буде ся в Неділю 3-го Децембра, р. 1905, о 2 годниї пополудни. Котрий член не явить ся на мітинг, подпаде карѣ 50 цнт. а урядникъ 1 доллара. Кождый член має вырвати свой довг. Буде ся читати річний дохід и розходъ и выбирати новый урядъ на рокъ 1906. Також будемо принимати новых членовъ. Напоминаю всѣх Русиновъ въ Тервилъ и на околици, якъ ще не належать до жадной організації, абы явили ся на той мітингъ, котрий утримує ся въ домъ Васили Вавриана, а мы васъ прийме-мо дуже радо.

Петро Лєтита, секретарь.

ОГОЛОШЕНЕ.

Братство св. Арх. Михаїла, в.д. Р. Н. Союза 14, в St. Louis, Мо., буде отримувати річний мітингъ в Неділю, 3-го Децембра, о 3-той годниї пополудни. На томъ мітингу будуть переглянені всѣ справы братскі зъ цѣлого року и буде ся выбирати урядъ братскій на рокъ 1906. На той мітингъ має появили ся кождий членъ того братства о 3-ой годниї пополудни, а котрий не явить ся то безъ жадной вѣдомости, заплатитъ 50 ц. кары. Только тѣ члены мають вымову, котрі хорѣ або заняті такою работою, що не можуть зъ нѣ выступити.

За Урядъ Братства:

Андрей Сернякъ, председатель,
Григорій Копча, секретарь.
Алекс. Валескій, касієръ.

ПОВѢДОМЛЯЮ

членовъ галицкой парохіи св. Йона Хрестителя в Монсесенъ, Па. и околици, що річний мітингъ водбуде ся дня 17-го Децембра, се есть в третю Неділю по першомъ о другой годниї пополудни. Мітингъ водбуде ся в нашого брата Стефана Цимбалы на Шеперъ. На томъ мітингу будуть прочитані всѣ доходи и розходы за послѣднихъ 8 мѣсцевъ и буде выбирати новый парохіальный урядъ. Дятого просимо устѣхъ честныхъ парохіановъ абы на сей мітингъ появились якъ найчисленнѣйше и переконались якъ урядъ газдувавъ грѣшны, котрі вы зложили. Подаймо собѣ всѣ руки до працѣ, а певно довершимо святе дѣло яке мы почали.

За Комітетъ:

А. Горощакъ, председатель,
Д. Федорчакъ, секретарь,
М. Криницькій, касієръ.

ДО РУСИНОВЪ ВЪ ЧИКАГО.

Дня 3-го Грудня водбуде ся збране чикаговскихъ Русиновъ в сали Campela на N. Robey Str. ч. 939 близько Clayborn Place, по обѣдѣ о 2-ой годниї. Радити буде ся надъ заложеніемъ парафіи на Нортвестсайдѣ и надъ луженомъ перкви. — 49

ПОДЯКА.

Я, Анна Гудакъ, складаю сердечну подяку Впов. Урядникамъ Р. Н. Союза за скоро выплачене посмертної запомаги по моимъ мужу Иванъ Гудакъ. Водъ сердца желаю Вамъ прожити довгъ лѣтъ при своихъ родинѣхъ — спаси Васъ Боже водъ всего злого.

Дальше вызваю васъ всѣ сестры по пѣлой Америкѣ, чтобы вы не дали сиротамъ своимъ мужамъ безъ двоихъ родной хаты, а та родна хата бѣдныхъ вдовъ и вѣднихъ сиротъ, дѣтей, то есть наша організації Р. Н. Союзъ, котрий найпроще приймає дѣ бѣдныхъ сиротамъ и подає свою поможину руку въ кождой погрѣбѣ. Не разъ прошу васъ всѣ жєны

русскі, не жалуйте тихъ пару центовъ для вашего добра, клите своихъ мужѣвъ и скоро приставайте до Р. Н. Союза, бо там есть для вдовъ и сиротъ родна хата и опѣкунъ. Не забывайте сестры русскі на Р. Н. Союзъ, бо то наша права рука. Поздоровлю всѣхъ братовъ и сестеръ Р. Н. Союза.

St. Clair, Pa., Nov. 23, 1905.
Анна Гудакъ, вдова,
К. Стець, секретарь, Р. О. Box 228.

Где естъ ?

Хто хоче шукати своихъ правды черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центовъ за кожде оголошене напередъ.

Де естъ ?

Стефанъ Мельникъ, зъ села Сибилника, повѣтъ Лѣско, зъ Галичины. Бувъ передъ 2 роками в Оборнѣ, Н. Й. Хто бы о нѣмъ знавъ, або вѣдѣ самъ, зволить зголосити ся на адресу: Iwan Holczanski, Box 277, Windber, Pa. 47-48

Де естъ ?

Михайло Полянскій. Передъ двома роками перебувавъ в Оборнѣ, Н. Й. Глядає го его знакомый. Хто бы о нѣмъ знавъ, або вѣдѣ самъ, зволить подати свою адресу до мене Iwan Holczanski, Box 277, Windber, Pa. 47-48

Де естъ ?

Иванъ Цапъ, зъ Сушицѣ Риковой, пов. Старый Самборъ, Галичина. Прибувъ до Америки рокъ тому назадъ и має бути коло Питсбурга. Шукать его Wasko Muszora, Office Bank, Ambridge, Pa.

Де суть ?

Николай Нѣсевичъ, зъ Доброи Шляхотской в Галичинѣ. 3 роки тому приѣхавъ до Америки и перебувавъ в Скрантонѣ, Па., опѣсая переѣхъ ся на Джомперъ и водъ того часу загинула чутка про него. Шукать его жѣнка, що приѣхала теперь зъ краю. Хто бы знавъ его адресу, зволить написати до его швагра: Michael Bilas, 129 Seventh Str., Scranton, Pa.

ШУКАЄ

Ляковскомъ посади, дая зъ добрымъ голосомъ, жонатый, має лѣтъ 38 и добре розумѣе переконный уставъ пѣсля греко-кат. обряду. Може заложити хоръ и учить нотного свѣву. Передъ мѣсяцемъ приѣхавъ зъ Галичины.

Адресъ: Hryhorij Korolyszyn, 28 Mangam St., Cohoes, N. Y.

Всячина.

ЭКСПЕДИЦИЯ ДО ПОВНОЧНОГО БѢГУНА.

Американскій инжѣнѣръ Пері, пустивъ ся въ нову экспедицію до повночного бѣгуна. Такихъ экспедицій було вже колькадесять и вже зъ дуже давныхъ часовъ. Людей дуже цѣкавитъ и приваблює до себе та таємна и грѣзна окраина вѣчного леду и мраки а такожъ пытане, чи тамъ суть які живы истоты. Такий экспедиції звязанъ зъ великими небезпеками. Ъхати кораблемъ по Повночномъ Океанѣ не можна за дѣла великихъ ледовыхъ горъ, плаваючихъ по морю, котрі наймѣньше збудованый корабель розторочать, якъ орѣхову лущину. Допливши кораблемъ до певного кордону, далѣ можна посувати ся только пѣхотою. А тутъ зновъ рождий небезпеки загрожують тому смѣлому чловеку, котрий водваживъ ся

вступити въ ту державу холоду и мраки. Де только досягне око, нѣгде не видно нѣчого, кромѣ снѣговой ровнины, а зверху небо укрыте сѣрыми хмарами. Жаденъ голосъ не перерыває мертвой тишѣ. Только иногда страшный гукъ, нѣбы сильна динамитна експлозия, наповняє жахомъ сердце подорожуючого: то плаваючій ледовій горы, зѣткнувши ся одна зъ другою, разбивають ся на дробный кусники.

Посувати ся напередъ по острыхъ и конычастыхъ лѣдахъ невычайно тяжко. Часомъ ровна галѣва леду вабитъ до себе, чтобы спочити на нѣй. Але горе тому подорожному, котрий вступитъ на ту галѣву, бо якъ только вѣнъ вступитъ, тонкий лѣдъ въ ту жъ хвилию ламаєтъ ся, и несчастный топить ся въ морской безднѣ. Часомъ бѣлый медвѣдъ, такъ страшный и кровожадный якъ и тигръ, стає поперець дороги мандрѣвниковъ. Треба мати дуже тверде сердце и велику вѣдѣ, чтобы не устрѣтити ся всѣхъ тыхъ перешкодъ и небезпекъ. Багато мандрѣвниковъ стратили жите на томъ подорожуваню до повночного бѣгуна.

Одна зъ найславнѣйшихъ экспедицій була уряджена славнымъ Норвежцемъ Фригтофомъ Нансеномъ въ 1893—1896 рокахъ.

Ф. Нансенъ (вѣнъ живе въ Христіаніи, головномъ мѣстѣ Норвегии) есть чловекомъ сталевон твердости души и невычайной вѣдѣ. Вѣнъ пробує больше якъ 2 роки посередъ Ледового океану и только на 50 миль не дойшовъ до бѣгуна.

Инжѣнѣръ Пері має надѣю достати ся до самого бѣгуна. Его корабель, званный „Рузвелтъ“ есть такъ збудованный, що коли его буде тиснути лѣдъ, то замѣтъ того, чтобы раздавити, поднесе его въ гору. Тей корабель есть 175 стѣпъ довгий и 35 стѣпъ широкий, а въ водѣ сидитъ на 19 стѣпъ глубоко. Має на собѣ апаратъ до бездротного телеграфования и буде годенъ, находячи ся въ самыхъ подбѣгуновыхъ окраинахъ, телеграфувати до Нью-Йорку, звѣдки вѣнъ водѣздає. Запасу ѣдженя забирає зъ собою на 2 роки. Жѣнка и дочка Періо беруть удѣлъ въ его экспедиції. Звычайно вони лишать ся на кораблѣ, а Пері зъ колькама товаришами подаєтъ ся на саняхъ до повночного бѣгуна.

Одѣнь французскій воздухоплавецъ Андре пустивъ ся въ подорожъ до повночного бѣгуна воздушнымъ баллономъ. Вѣнъ мавъ зъ собою декѣлька десятковъ почтовыхъ голубовъ, себѣ то голубовъ, котрі призваны до певного мѣсяца, такъ що коли ихъ завести хотъ за 200 миль и выпустити, то вони прилетѣтъ до того мѣсяца, до якого вони суть призваны. Отже такихъ голубовъ вживають для почтовой службы. И Андре мавъ посылати

ими голубами листы зѣ своего баллону. Але, безперечно, Андре загинувъ де въ морѣ разомъ зъ теми почтовыми голубами, бо вже больше, якъ 7 роковъ про него нѣчого не чути. Отже страшна доля Андреого не водстрапила другихъ смѣльчакѣвъ водъ такихъ пробъ. На весну має выбрати ся въ такую подорожъ лондонскій воздухоплавецъ Вилсонъ. Черезъ зиму вѣнъ выпробує силу моторовъ, а зъ весною подаєтъ ся до повночного бѣгуна. Адмираліція (морске министерство) обѣщала выслати ему всѣдѣ за баллономъ кружлякъ зъ апаратомъ до телеграфования безъ дроту. Кружлякъ посуе ся о сколько буде можна на повночѣ помѣжъ лѣды и буде стежити до рогу баллона. Баллонъ буде робити 50 миль англицкихъ на годину.

СМѢШНЕ.

— Чого малый кричить?
— Батько бе его.
— Чого батько бе мального?

— А щобъ не кричавъ.

— Мамо! Въ дѣжу зъ тѣстомъ вскочила мышъ! —
каже мала дитина.

— Ну, а ты-жъ що зрѣбила? —
пытаетъ мати.

— А я заразъ же поймала кота и впустила въ дѣжу. Теперь та мышъ вже вдруге въ тѣсто не буде лазити!

— Зѣ-за чого у тебе зъ жѣнкою подняла ся война?

— Та вона почала хвалити мою куму. Кажетъ, що кума дуже красна жѣнка.

— Ну, а ты суперечивъ тому?

— Зовѣмъ нѣ! Я цѣлкомъ згодивъ ся зъ нею!

— Ну?

— Ну, жѣнка моя и розлютувала. Отъ и догоди жѣнкамъ!

Справа дѣе ся въ помещканю адвоката, до которого приходитъ его сусѣдъ и кажетъ:

— Опе я прийшовъ до пана адвоката за порокою; если чужій пѣсь украде кому-небудь мясо зъ кухни, чи властитель того пса мусить заплатити за него?

— Звычайно, мусить! —
вѣдповѣдає адвокатъ!

— Въ такомъ разѣ, прошу пана заплатити менѣ 2 короны: бо вашъ пѣсь укравъ у мене вчера зъ кухни мясо.

— Добре. Але и менѣ водъ васъ належитъ ся за пороку 10 коронъ. Отже лишѣтъ собѣ 2 короны, а рѣшту 8 коронъ выплатѣтъ менѣ.

До одного адвоката въ Скрантонѣ пришовъ разъ клієнтъ и запитавъ:

— Прошу пана адвоката дати менѣ інформацію: чи мене укарають, якъ я публично называю кого-небудь „гольтьяпакою“.

— Звычайно, що покарають. Прѣцѣнъ же то есть велика образа, и кара за неѣ що найменше 5 днѣвъ арешту.

— А коли такъ, то въ такомъ разѣ я не назову васъ, пане адвокате, гольтьяпакою“.

ПѢСНЯ.

Якъ хто хоче грошѣ мати,
Най ѣде за море;
Тутъ вѣнъ заразъ розпознає,
Яке то есть горе.

Хто гадає, що за моремъ
Грошей набирає,
Але перше тутъ за моремъ
Вѣнъ бѣды зазнає.

Тутъ есть справдѣ гроша досить,
Трудно лишѣ достати,
Бо на грошѣ перше треба
Тяжко працювати.

Хочѣ достанешъ тутъ роботу —
Лихая година!
Бо пѣтъ отъ заливає
Що кожда хвилинка.

Якъ достанешъ тую пѣйду,
Що зъ нею робити:
Чи до дому ѣ послати,
Чи собѣ лишити.

Бо товъ пѣйдовъ несчастною
Тре за кость платити,
И до стору зновъ воддати
Довги поплатити.

Жѣнка зъ дому листъ зновъ пише
До мене хорошій;
„А чомужъ ты, мой миленькій,
Не пришлешъ мѣ грошей?“

Чи не знаєшь, що тутъ треба
На рѣжнѣ выдати?
Вже забрали всѣ добытки
За тѣ податки.“

Жѣнка зъ дому зновъ листъ пише:
„Що, милый, зъ тобою?
Бо тутъ тужать твои дѣти
Дуже за тобою.“

Дѣти тужать, я сумую
И не разъ заплачу,
Що я тебе, мой миленькій,
Такъ довго не бачу.

Тысь покинувъ мене зъ дѣтьми
На божью волю;
А я сиджу та сумую,
Оплакую долю.

Тысь поѣхавъ на чужину,
Я ты не забуду,

А колижъ ты, мой миленькій,
Выглядати буду?“

— „Не жури ся, моя мила!
На Бога надѣй ся.
За два роки мене дома
Напевно, сподѣй ся.“

Только проси пана-Бога,
И я буду благодати,
Щобы помѣгъ ми при здоровю
До дому вертати.“

Якъ водроблю ту дорогу,
Що на ню втративъ ся,
Тогда мысляю зновъ до дому
Назадъ вертати ся.

Въ Америкѣ тому добре,
Хто жѣнки не має,
Бо за домоу ничъ не тужитъ,
О нѣщо не дбає.

Якъ напѣтъ ся, то ѣ забуде
За родную маму,
Только мыслить, якъ достати
Яку „файну даму“.

А котрий зновъ лишивъ дома
Жѣнку молодую,
Той до дому посилає
Бѣ пѣйду цѣлую.

Жѣнка въ дома, якъ достане
Ту пѣйду цѣлую,
То си заразъ за ню купитъ
Сподницію новую.

И забудетъ, що довгъ має,
Що го тре воддати:
Перше хоче за тѣ грошѣ
Файно ся убрати.

И вона собѣ замовитъ
Чобѣтки хорошѣ,
Бо надѣю вона має,
Що зновъ прийдуть грошѣ.

Ой, не знаєтъ, що чоловікъ
Тай по скалахъ лазить,
Що ему вже водъ работы
И шкура облазитъ.

Не разъ ему и кровавый
Пѣтъ отъ залѣа,
Не разъ ему по-за плечѣ
И смерть загладѣа.

Перекажу до родины
Бѣленькимъ листочкомъ
А листочокъ не говоритъ, голосу не
Тожъ зъ чужину до родины [має
Жалю не завдає.

Northampton, Pa. 1905 p. 5 Пад.
Тимко Мѣлеуцъ.

Важне для Братствъ!

Кожде братство повинно мати поряднй книжки братскі, въ которыхъ бы было усе докладно записано, иначе выходитъ только баламута, помылки и сварнѣ, черезъ що неразъ члены навѣтъ выступаютъ зъ братства.

Щобы сему лиху зарадити, выдала „Свобода“ Голловну Книгу для братствъ. Въ книжцѣ той е на всьо рубрики. Е рубрика на имя и прозвище члена, на те коли вѣнъ вступивъ до братства, коли до Союза, сколько має лѣтъ, жонатый чи самотный, на кого здавъ посмертне и т. п. Кромѣ того е умысли рубрики на те коли членъ заплативъ вступне до братства а коли до Союза, чи має заплачену водзнаку, шапку, поясъ, статуты, грамоту, книжку платничу и такий иншій рѣчи. Дальше въ той книжцѣ е зроблені рубрики на мѣсячній и другі валежитости до братства и до Союза, мѣсце на всякій уваги, якъ примѣромъ, сколько голи взявъ запомаги, яку має заплатити кару и таке инше. Книжка ся показує такожъ сколько хто доженъ зъ одного року на другій до братства або до Союза. Книжка зроблена такъ, що зъ неѣ кождой хвилѣ зовѣмъ ясно познати якъ котрий членъ стоить въ братствѣ и Союзѣ и проте жадна змылка тутъ неможлива. Книжка надрукована на грубомъ паперѣ, такѣмъ якъ уживаєтъ на документахъ, шита руками, оправлена въ дуже тверду оправу, покрыту сильнымъ полотномъ, роги и хребетъ має шкѣрянй. Всѣ стороны нумеровані а на початку книжки е index де треба записати на якѣй сторонѣ котрий членъ е, чтобы его легко можна было знайти. Кождый членъ має въ той книжцѣ одну сторону, яка выстарчає на 4 роки.

Цѣна книжки зъ пересилкою така:

Книжка на 100 сторѣнъ друку \$2.00; на 152 сторѣнъ \$2.50; на 200 сторѣнъ \$3.00; на 252 сторѣнъ \$3.50; на 300 сторѣнъ \$4.00. На жадане можемо зробити и большу книжку.

Если бы котре братство желало собѣ мати такую книжку, зволить надослати водповѣдну суму грошей на адресу:

SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Даремні Фарми!

Хочеш довідатися про край до уряд дає новим поселенцям найкращийшю землю за безціну даром, що край до 100,000 Русиним тепер добре поводить ся.
Великий Канадійський Цивілічний Захід.
Сей так, то не вандбай післати ма-ду суму, бо лиш \$1 як річну пред-плату на одинок руску часопис в Ка-наді, часопис яка що тижня перепов-нена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.
Канадійський Фармер]
P. O. Box 82. Winnipeg, Can.

„З О Р Я“

найліпший цигаретовий паперець на-з старого краю, в продажі котрыхъ призначено 5 процентъ на Рускій На-родный Фондъ в Галичині.

Пачка по 2, 3, 5 и 8 центовъ. Для сторничковъ 40 процентъ опушту.

Головний складъ у С. Шаранев-ского 507 E. 13th Str., door 5.
New York, N. Y.

Треба молодих хлопців
до науки телефонована і мелітничой рахунковости. Наші ученики варо-бляють 50 до 100 доларів місячно. Ма-ємо 6 найліпших шкіл в Америці. Най-ліпший час до науки є тепер. Пиши по каталог.
MORSE SCHOOL OF TELEGRAPHY
Cincinnati, O., Buffalo, N. Y., Atlanta, Ga., La Crosse, Wis., Texarkana, Tex., San Fran-
cisco, Cal. (Пиши до котрого небусть в тих міст).

Нупуйте „Духовный пѣсни“!

Минижа „Духовный Пѣснь“, ко-тра містить вь собі 201 російськихъ и 60 украинськихъ пѣсень готова для продажи.

Минижа оправлена вь красну скля-ну оправу, можна єе носити вь кишені. Цѣна одного примѣрника оденъ доларъ зъ почтою.

Хто хоче мати ту гарну минижу най пише по нѣ на адресу:

Rev. J. Kolesnikoff,
517 Broadway Str.,
Scranton, Pa.

Золота годинка да-ромъ. Сю гарну годин-ку, гарантовану, що буде тримати добре часъ, дамо даромъ хлопцеві або дѣвчині, що про-дасть 24 рѣчей по 10 центовъ кождо. Оправа годинки золочена, подѣ-бна до золотой годинки, гарантованої на 25 лѣтъ. Пиши днесь а мы пошлемо тобі тихъ 24 рѣчей и оплатимо почту. Коли все проданъ пришли намъ \$2.40 а мы тобі вышлемо годинку зъ лан-дускомъ почтою.
CROWN JEWELRY CO.,
Dept. 30, 163 E Randolph Str., Chicago, Ill.

HERMAN BARUCH

Гуртовий Склад і Імпортёр

Бриндзі, Солодкого масла

Всякого рода Сира,

Російскихъ Сардинікв,

Краевихъ Оселедцв.

Товаръ замовлений почтою сей-часъ висилає.

Питишь по блисній інформації.

249 E. 10th Str., New York.

Telephone 3780 Orchard.

ПРОТИ ОГНЯ,

одиноковий славянський агентъ

въ Лавована Кавиті

JOHN A. КОМАРА,

напротівъ словенського костела,

15705 **OLYPHANT, PA.**

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕА ЛАЙН

Тренъ міждоходить зі Скрентон в бу-дні від 1-ої до 8-ої рано що година, і від 6 рано до 12 в ночи що 20 міну-т. Неділю відходить трен від 1-ої ран-до 7 що година, в від 7 рано до 12 ої в ночи що 20 міну-т. Від 3:30 до 6:30 пополу-дний тренъ ходять що 10 міну-т. До Валакбері іде тренъ ввечері 41 міну-т. а експресоний, що підходить зі Скренто-н (крім Неділі) о 8:30, 8:45 і 10:30 ран-о. і 16:45 до пополу-дні іде ланч 38 міну-т. Намі кири іду-т до Ней-с-Парку і 13-терейн. Ми церувиши такъ пакуючи
B. F. WYLY, Jr. traffic manager
Scranton Pa.,

Можемо писати до насъ по руски, сло-венськи або польськи.

В. Н. Morgan, 23 N. Main str., SHENANDOAH, PA.

На продажъ!

Часть готовкою — рѣштя на сплату

Берлинський и др. кочъ, гумовий обручъ,

Караваны и погребовъ кары, Погребовъ возы,

зъ гумовыми обручами.

P. F. Gordon's

Фабрицъ Возовъ

323 Green str., North End, Scranton, Pa.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

Ю ЛІАНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.

P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa. є на 34 Lacka-
wanna Ave. Але до Скрентонъ приѣзжає
тільки кожного понедѣлка и четверга відъ
години 6-ої до 8-ої ввечері.

Всѣ справы американскій вь повѣстахъ
Лавована и Лавована.

Хто має справу ґрунтову, або

хоче водобрати грошъ або спадокъ

въ старомъ краю, най удасть ся до

адвоката Чупки, бо вонъ бувъ ад-
вокатомъ въ Галичині.

Всѣ контракты, правий каперы и
повномочія.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Каждый Русинъ мавъ бы алу небу-
дъ потребу въ Нью Йорку, чи въ околици,
повиненъ вступити до того готеля, бо
гуть дѣстаете найздоровіиш и найтаніиш
напитки всякого рода и пораду, де най-
лучше купити шифкартъ.

МАЄШЪ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRA LOTZ.

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляє книжки всякого рода, хочъ

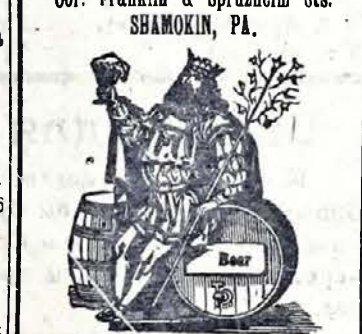
бы якъ розтрѣсаны. Такожъ робить книж-
ки для братствъ, церковъ, бизнесменовъ
и т. д. За роботу гарантує.

ГАВРИІЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE

Cor. Franklin & Spruzheim Sts.

SHAMOKIN, PA.

Масъ заваренъ на складѣ свѣже,
добре циню и вьмѣняє вь малыхъ
бочонкахъ и вь наилучшихъ броваровъ,
горькихъ и лѣгкихъ наилучшого гатунку.
Братя! замовляйте у свого!

SOCIALISM is the coming issue in politics.

You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 50 cents for a
three month's subscription and a copy of Socialism
and Progress. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
55 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Dr. F. J. Meek,

(ШКОЛАЧНИКЪ)

СПЕЦИАЛИСТЪ

СЛАБОСТЕЙ

ЖИНОЧИХЪ,

ДИТЯЧИХЪ

І ВЕНЕРИЧНИХЪ.

Жени при породі дізнають
особливой опис.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. } Телефонъ
SHAMOKIN PA. } Nr. 1673

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЕРНА

ТРОМЕТТЕРЪ'S

(Трометтеръ)

при Реднессомъ дає въ Shamokin, Pa.

Свѣдана, Обѣды, Вечеръ

Въ кождомъ часѣ можна достати

такъ горячія якъ и винни перекуски.

Потравы прилагоджені на европе-
йскій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окремі комнаты для родинъ.
Найлучшія вина, пива, лікеры, горьки
и всѣ можливія напитки. Цѣна дуже
мала.

Впередъ дождайтесь!

Хочете ѣхати до краю?

Хочете еспровадити

родину до Америки?

Я вамъ скажу, що повинна коштувати

Шифкарта

на котру небусть корабельну лінію и

желѣзниця,

ажъ тутъ, до якого небусть мѣсяця въ Сполученыхъ

Державахъ чи Канадѣ.

На водповідъ пришлѣть 2-центовой почтовой

значокъ (марку).

Адресуйте такъ:

John J. Ardan,

BOX 353. SCRANTON, PA.

Першій рускій американско галицкій

Домъ Банковий и Канцелярія адвокато-ко-

нотаріальна

A. SIROMOWSKI & CO.

339 E. 20th Str. New York City.

Пересылає гро-

шъ до старого краю—

наискорше и без-

печно.

Принимає всякі

депозиты.

Мѣняє грошъ по

курѣ биржовомъ.

Продає шифнар-

ты на всѣ лінії ко-

рабелный до краю и

зъ краю, вразъ зъ

тикетами на желѣз-

ницѣ.

БРАТЯ РУСИНЫ! Не дайтесь выискувати и обманювати

чужимъ и підступнымъ людямъ. Въ кождой потребѣ звертай-

тесь лишь до фахового и совѣстного чоловіка, щирого и дѣяль-

ного и правдивого Русина, якимъ єсть кралянь и братъ вашъ

АРДАЛІОНЪ ХРОМОВСКИЙ.

Прочъ зъ чужими а тільки свой до свого!

НА ЖЛУДОН, НА ГРУДИ, НА ПЕЧИННУ.

Dr-a Jean Sirrom,

задлѣя того, що спомігъ многимъ людямъ своїми тремя средствами,

зовуть часто

Домашнимъ Лікаремъ.

Заощадите гроші, если спробуете ея ліки, а коли разъ спробуете,

будете радѣ, бо вамъ помогутъ. Ріжні доктори и шпитали хвалять

его ліки.

Дра JEAN SIRROM Зміцнитель Жолудна є повнимъ лікомъ на Дис-

пенсию, Нестравність, Хроничне Розвильнене, Біль Голови, Загальне

Ослаблене и другі Хвороби Жолудка спричинені неточністю або пере-

ладованемъ.

Дра JEAN SIRROM Зміцнитель Легкихъ гарантує вилічати Слабі

Груды, Гей Фівер, Бронхитис, Сухоти або яку небусть другу Грудну Сла-

бість. Се певний лік на Простуду, Кашель и т. п.

Дра JEAN SIRROM Зміцнитель Печинки вилічати певно найгірше

Хроничне Затверджене, Хвороби Печінки, Жовчи и т. п. Вилічати всі

хворости походячі в Нездоровой Печінки.

Ціна за флашку 1 доларя, або шість флашокъ за 5 доларів. Мо-

жете замовити по двѣ флашки зъ кождого ліку або якъ небусть схоже

а ціна за 6 флашонъ все буде 5 дол. По отриманю грошей експресов-

нимъ або почтисимъ моні-ордеромъ послаємо ліки на яку небусть адресу.

Нашъ підписъ випалений на корку кождой флашки. Сли такого підпису

нема — ліки підроблені.

Morris Forst & Co., Pittsburg, Pa.

Продавці в Сполученыхъ Державахъ и Канаді.

Торговый Домъ

„АЛЕКСАНДЕРЪ РАПАПОРТЪ“

Затверджена російскимъ Урядомъ

Пароплавна Контора въ Одессѣ, въ Росіи

Продає Шифкарты

на найліпший и найшвидшій пароплавы

до всѣхъ мѣсть Сполученыхъ Державъ и Канады.

Люде, що живуть въ Америцѣ а хотѣли бы спровадити свою

родню изъ Росіи до Спол. Державъ або Канады най ишуть

на адресъ:

Одесса, Екатерининская д. № 85

A. Rapoport,

Odessa, Ekaterinenstrasse, 85, Russia.

Посылайте грошъ

черезъ Рускій Народный Домъ

и черезъ нашихъ посередникѣвъ.

Хто посилає грошъ до краю просто черезъ Р. Н. Домъ, най выпитъ, що потреба, на карточкѣ повнѣше:

Имя и назвиско того, кому посылаете грошъ

Де мешкає (село або мѣсто)

Послѣднѣя почта

Кілько коронъ

На се посылаю доларѣвъ

Назвиско посылающо

Адресъ посылающо

Тоту карточку треба вырѣзати и послати разомъ зъ чекомъ

або монпордеромъ, выписанымъ на имя A. Sharshon, Shamokin,

Pa. на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, NJ.

За 10 до 12 днѣвъ грошъ вже будуть доручені у краю.

Заразомъ подаємо имена посередникѣвъ, котрі стало посы-

лають грошъ черезъ Р. Н. Домъ.

„Свобода“, Scranton, Pa.

Юрій Хлякѣ, Olyphant, Pa.

Юрій Фалатъ, Priceburg, Pa.

С. Ядловскій, Jersey City, N. J.

Ив. Голда, Mt. Carmel, Pa.

Ив. Тарбай, Elmira, N. Y.

Ив. Глова, Shamokin, Pa.

К. Котанчикъ, Shamokin, Pa.

И. Стеткевичъ,

А. Шаршонъ,

Н. Джмеликъ, Smokerun, Pa.

Т. Цѣрковъ, Ansonia, Conn.

Д. Капитула, McAdoo, Pa.

Гр. Ковалевичъ, Sayre, Pa.

Ив. Бурштінъ, Buffalo N. Y.

Мих. Кричфалуні, Brownsville Pa.

М. Турокъ, Priceburg, Pa.

Т. Каскѣвъ, McKeesport, Pa.

Ив. Дзінкѣ, Jessup, Pa.

Т. Полпика, Hazleton, Pa.

М. Сеґинъ, Deferiet, N. Y.

В. Брейнтъ, Terryville, Conn.

П. Гера, Leetsdale, Pa.

М. Полянскій, Auburn, N. Y.

Ив. Лещпнякъ, Buffalo, N. Y.

Гр. Сидоръ, Pittsburg, Pa.

Д. Мерена, Cohoes, N. Y.

Ив. Воргачъ, Mt. Carmel, Pa.

П. Ленъ, Christopher, Pa.

М. Петровскій, St. Louis, Mo.

Т. Глина, Manor, Pa.

О. Ставскій, Excelsior, Pa.

П. Галайда, Scenery Hill, Pa.

С. Демчко, Shenandoah, Pa.

Цѣна, нільно бере Р. Н. Домъ за австрійскій грошъ,

если хто посилає просто до насъ:

За 5 коронъ 1 дол. 17 цнт. За 170 коронъ 34 дол. 88 цнт.

„ 10 „ 2 „ 20 „ „ 180 „ 36 „ 92 „

„ 20 „ 4 „ 25 „ „ 190 „ 38 „ 96 „

„ 30 „ 6 „ 28 „ „ 200 „ 41 „ 00 „

„ 40 „ 8 „ 33 „ „ 300 „ 61 „ 45 „

„ 50 „ 10 „ 37 „ „ 400 „ 81 „ 85 „

„ 60 „ 12 „ 42 „ „ 500 „ 102 „ 25 „

„ 70 „ 14 „ 46 „ „ 600 „ 122 „ 90 „

„ 80 „ 16 „ 50 „ „ 700 „ 143 „ 40 „

„ 90 „ 18 „ 55 „ „ 800 „ 163 „ 70 „

„ 100 „ 20 „ 60 „ „ 900 „ 184 „ 30 „

„ 110 „ 22 „ 64 „ „ 1000 „ 204 „